DE JEUGDHULPVERLENER AAN HET WOORD

SP

VOOR BETER JEUGDBELEID

DE JEUGDHULPVERLENER AAN HET WOORD

Marianne Langkamp, SP-Tweede Kamerlid
November 2009

Fotografie: Daniel Cohen

INHOUD

WOORD VOORAF 7

SAMENVATTING 13

INLEIDING 21

OPZET VAN HET ONDERZOEK 27

ONDERDEEL 1. DE JEUGDHULPVERLENER 33

ONDERDEEL2. DE STAAT VAN DE JEUGDZORG 39

ONDERDEEL 3. HET WERK IN DE JEUGDHULPVERLENING 47

ONDERDEEL 4. VEILIGHEID IN DE JEUGDHULPVERLENING 55

ONDERDEEL 5. HUIDIG BELEID EN NIEUWE ONTWIKKELINGEN 63

ONDERDEEL 6: TIPS EN ADVIEZEN VOOR DE POLITIEK 71

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN 79

BIJLAGE 1: DE VRAGENLIJST EN DE ONDERZOEKSRESULTATEN IN TABELLEN 85

BIJLAGE 2: BRIEF AAN DE BESTUURDERS 103

BIJLAGE 3: BRIEF AAN DE ONDERNEMINGSRADEN 105

WOORD VOORAF

Er wordt veel gesproken over de jeugdhulpverlening. Iedereen heeft er wel een mening over. Politici en beleidsmakers hebben vaak een uitgesproken mening over hoe het anders zou moeten. Maar de mening van de jeugdhulpverlener zelf wordt vaak niet gevraagd.

Er is veel kritiek op de jeugdzorg. Al jaren is er sprake van aanhoudend lange wachtlijsten. Probleemgezinnen hebben te maken met veel te veel verschillende hulpverleners. De bureaucratie dwingt jeugdhulpverleners meer met papier en achter de computer bezig te zijn dan met hulpverlenen. Hulpverleners hebben te weinig tijd voor de hulp aan gezinnen. Organisaties werken langs elkaar heen. Dit alles leidt ertoe dat kinderen in de praktijk vaak niet, te weinig of te laat de zorg krijgen die ze nodig hebben. Ouders, hulpverleners en politici zijn het er over eens dat dit anders moet.

Inmiddels verschijnen er in diverse gemeenten Centra voor Jeugd en Gezin, moeten hulpverleningsinstanties gaan werken met de verwijsindex en komt er een nieuwe financieringssystematiek voor de jeugdzorg. Maar gaat dit er voor zorgen dat de jeugdzorg ook verbetert, zodat kinderen wel tijdig de zorg krijgen die ze nodig hebben?

In 2010 wordt de Wet op de jeugdzorg geëvalueerd. Dat wordt in de politiek het moment om verbeteringen aan te brengen in de organisatie van de jeugdhulpverlening. Vooruitlopend op die belangrijke discussie vindt de SP het van belang om de jeugdhulpverleners zelf aan het woord te laten.

Het regent klachten van medewerkers in de jeugdzorg over de toenemende bureaucratie, de enorme werkdruk, het grote verloop onder jeugdhulpverleners en het langs elkaar heen werken van instanties. Politici, beleidsmakers, bestuurders en managers hebben allemaal hun ideeën hoe het beter georganiseerd moet worden en komen geregeld met nieuwe regels. Regels die in de praktijk vaak weer tot extra bureaucratie leiden voor de jeugdhulpverleners en tot minder tijd voor de gezinnen die zij begeleiden.

Maar welke maatregelen zijn er dán nodig om de jeugdzorg te verbeteren? Hoe zorg je ervoor dat de bureaucratie écht afneemt, de werkdruk in de jeugdzorg werkelijk vermindert en jeugdhulpverleners substantieel meer tijd krijgen voor het gezin? Deze vragen staan centraal in dit onderzoek. De antwoorden op deze vragen kunnen niet worden gevonden zonder de echte experts te raadplegen. Daarom heeft de SP besloten om onderzoek te doen onder jeugdhulpverleners om in kaart te brengen waar zij in hun dagelijkse praktijk tegenaan lopen en welke opvattingen en ideeën bij hen leven over hoe het anders moet in de jeugdzorg.

Ik wil alle jeugdhulpverleners van harte danken voor hun medewerking aan dit onderzoek. Om te komen tot de beste keuzes om de jeugdzorg minder bureaucratisch en echt gezinsvriendelijk te maken, moet de jeugdhulpverlener hierin een stem hebben. Dit onderzoek is daaraan een bijdrage. Hopelijk blijft het hier niet bij en blijft er ook in de toekomst geluisterd worden naar de jeugdhulpverleners bij het werken aan oplossingen.

Marianne Langkamp
SP-Tweede Kamerlid

SPELENDE KINDEREN

SAMENVATTING

Jeugdhulpverleners moeten weer een stem krijgen als het gaat om de jeugdzorg. Er wordt veel over hen gepraat en besloten, maar zelf worden ze nauwelijks gehoord. Daarom hield de SP van 1 juli tot 1 oktober 2009 een uitgebreid onderzoek onder jeugdhulpverleners in de gehele jeugdzorg. Jeugdhulpverleners konden via internet of op papier een vragenlijst invullen. Er zijn uiteindelijk 1898 ingevulde vragenlijsten verwerkt in dit onderzoek.

Het onderzoek gaat in op veel aspecten waar de jeugdhulpverlener in zijn of haar werk mee te maken heeft. De werkdruk, bureaucratie en de controledruk hebben een belangrijke plaats in dit onderzoek. Maar ook actuele onderwerpen, zoals de vraag hoe we de jeugdzorg voor een kind echt veilig kunnen maken en hoe het nu staat met de veiligheid van de jeugdhulpverlener, komen aan de orde. Jeugdhulpverleners zijn naar hun mening gevraagd over nieuwe ontwikkelingen, zoals de Centra voor Jeugd en Gezin, de verwijsindex en de nieuwe manier waarop de jeugdzorg straks gefinancierd wordt. In het laatste onderdeel geven we het woord helemaal aan de jeugdhulpverlener en geeft deze nog een aantal tips en adviezen aan de politiek mee.

DE OPVALLENDSTE UITKOMSTEN:

Minder plezier in werk

Driekwart van de jeugdhulpverleners is (zeer) positief over het werken in de jeugdzorg. Toch geeft bijna de helft van de jeugdhulpverleners (44%) aan dat zij minder plezier hebben gekregen in het werken in de jeugdzorg. 30% overweegt de jeugdhulpverlening te verlaten. De werkdruk en de enorme bureaucratie zijn hiervoor de belangrijkste redenen.

Werkdruk te hoog

Tussen de 59% en de 75% van de jeugdhulpverleners ervaart een te hoge werkdruk. Tweederde van de jeugdhulpverleners (66%) geeft aan dat zij te veel moeten doen voor de tijd die ze ervoor hebben.

Te veel papierwerk
Ruim vier van de vijf jeugdhulpverleners (82%) geven aan te veel administratieve handelingen te moeten verrichten in verhouding tot de tijd die de jeugdhulpverlener heeft voor de jeugdige. Gemiddeld geeft bijna de helft van de jeugdhulpverleners aan dat zij eenderde of meer van de tijd kwijt zijn aan overbodige administratieve handelingen. Eveneens 82% ziet de bureaucratie als grootste bedreiging voor de jeugdhulpverlening.

Te weinig tijd voor begeleiding
Zeer zorgelijk is dat zeven van de tien jeugdhulpverleners (72%) aangeven dat zij onvoldoende tijd hebben om de jeugdige voldoende begeleiding te bieden. Bijna de helft (47%) geeft aan te veel kinderen/gezinnen te moeten begeleiden. 42% van de jeugdhulpverleners geeft aan dat zij zelfs onvoldoende zicht hebben op de veiligheid van een kind. Meer dan vier van de vijf jeugdhulpverleners (84%) willen meer tijd om hulp te verlenen in de gezinnen.

Te veel controle van bovenaf
Een groot deel van de jeugdhulpverleners vindt de controledruk vanuit het management (62%) en vanuit de financiers (82%) te hoog. Bijna de helft (46%) heeft behoefte aan meer vertrouwen en ruimte om verantwoordelijkheid te kunnen nemen en naar eigen inzicht te kunnen hulpverlenen in plaats van het toepassen van protocollen. 45% is van mening dat zij zich ook achteraf moeten kunnen verantwoorden in plaats van vooraf. Jeugdhulpverleners voelen zich onvoldoende gehoord als het gaat om beleidsveranderingen in de jeugdzorg.

Veel agressie
Driekwart van de jeugdhulpverleners heeft wel eens te maken met agressie in hun werk. Dat varieert van één keer per jaar (5%) tot dagelijks (4%). Een kwart (26%) heeft een paar keer per jaar te maken met agressie; 14% een paar keer per maand. Hierbij gaat het met name om verbale agressie, vaak veroorzaakt door onmacht, frustratie en het lange wachten.

Centra voor Jeugd en Gezin extra bureaucratische laag
Maar liefst drie van de vijf jeugdhulpverleners (60%) beschouwen de Centra voor Jeugd en Gezin als een extra bureaucratische laag. Twee van de vijf jeugdhulpverleners zijn van mening dat de Centra voor Jeugd en Gezin geen waardevolle aanvulling zijn op de bestaande jeugdhulpverlening en niet zullen leiden tot betere samenwerking. Twee van de vijf jeugdhulpverleners (44%) zijn van mening dat delen van Bureau Jeugdzorg kunnen worden opgenomen in de Centra voor Jeugd en Gezin.

Geen marktwerking in de jeugdzorg
Met de nieuwe financieringssystematiek is het de bedoeling dat provincies gaan onderhandelen met de jeugdzorgaanbieders over de prijs en de duur van de hulpverlening. Maar liefst drie van de vijf jeugdhulpverleners (63%) vinden de nieuwe financieringssystematiek geen goede ontwikkeling omdat zij tegen marktwerking in de jeugdzorg

zijn. Zij denken dat deze ontwikkeling ten koste gaat van de kwaliteit en zien het als een verschraling van de hulpverlening.

Eén financieringsstroom
Zeven van de tien jeugdhulpverleners (69%) vinden dat de jeugdzorg, de jeugd-geestelijke gezondheidszorg en de zorg voor licht verstandelijk gehandicapte jeugd onder één financiering en aansturing moeten vallen.

Onvoldoende zorg voor 18-plussers
Jeugdhulpverleners pleiten voor jeugdzorg voor jongeren van 18 jaar en ouder. Voornamelijk voor de jongeren met een licht verstandelijke handicap is dat laatste een groot probleem. Zij lopen in hun ontwikkeling vaak achter. Geestelijk zijn zij dan nog niet voorbereid om zelfstandig alle hulp om zich heen te regelen en soms wil de jongere dat zelf ook helemaal niet. Ook de nazorg laat vaak te wensen over.

Te weinig plek
Er zijn te weinig plekken voor jongeren, zoals kamertrainingscentra, pleegzorgplekken en behandelplekken in instellingen. De wachtlijsten brengen de kinderen, ouders en jeugdhulpverleners tot wanhoop.

Aanbevelingen

Aanbeveling 1: Meer tijd om de jeugdige / het gezin te begeleiden
Jeugdhulpverleners moeten meer tijd krijgen voor begeleiding en daadwerkelijk contact met de jeugdige en het gezin. Hierdoor krijgen zij meer zicht op de veiligheid van een kind.

Aanbeveling 2: Registratie en verslaglegging worden tot een minimum beperkt
Dubbele registratie kan worden afgeschaft. De lengte van de indicatiebesluiten kan worden gehalveerd. Er moet een inventarisatie komen van alle protocollen en veiligheidslijsten bij alle jeugdhulpverleningsinstellingen en hiervan moet zo veel mogelijk worden geschrapt of samengevoegd tot één document. Alle overbodige checklists kunnen worden geschrapt.

Aanbeveling 3: Minder controledruk vanuit management en financiers
Jeugdhulpverleners moeten niet onnodig belast worden door controledruk vanuit managers en financiers omdat dit ten koste gaat van de zorg aan de jeugd. Het aantal meet- en controle-instrumenten waar de jeugdhulpverleners nu mee belast worden moet drastisch worden verminderd.

Aanbeveling 4: Verbetering van de veiligheid van jeugdhulpverleners
Jeugdhulpverleners moeten voldoende ondersteuning en scholing krijgen als het gaat om hun eigen veiligheid.

Aanbeveling 5: Jeugdzorg in de wijk

Om ervoor te zorgen dat de Centra voor Jeugd en Gezin niet verworden tot een extra bureaucratische laag moet de vrijwillige hulpverlening van Bureau Jeugdzorg ondergebracht worden in de Centra voor Jeugd en Gezin. Op deze manier wordt de jeugdzorg bovendien laagdrempeliger.

Aanbeveling 6: Geen marktwerking in de jeugdzorg

Er mag geen marktwerking in de jeugdzorg worden geïntroduceerd. Dat gebeurt wel als provincies in 2010 kunnen gaan onderhandelen met de jeugdzorgaanbieders over de prijs en de duur van de hulpverlening. Dit gaat ten koste van de kwaliteit.

Aanbeveling 7: Eén financieringsstroom

Er komt één financieringsstroom voor de reguliere jeugdzorg, de jeugd-geestelijke gezondheidszorg (jeugd-GGZ) en de zorg voor licht verstandelijk gehandicapte jeugd (jeugd-LVG). Hulp inschakelen en hulp combineren is te lastig als deze verschillende financieringsstromen naar elkaar blijven bestaan en er geld uit allerlei verschillende potjes moet komen.

Aanbeveling 8: Meer jeugdzorgplekken

Er moeten meer jeugdzorgplekken komen, zoals kamertrainingscentra, pleegzorgplekken en behandelplekken in instellingen. De wachtlijsten brengen de kinderen, ouders en jeugdhulpverleners tot wanhoop.

Aanbeveling 9: Ook jeugdzorg voor 18-plussers

Het moet makkelijker worden voor jeugdhulpverleners om jongeren ook na hun 18e verjaardag te blijven begeleiden. Ook de nazorg voor deze jongeren moet verbeteren.

Aanbeveling 10: Geef de jeugdhulpverlener een stem

Omdat er door politici, financiers en beleidsmakers van alles wordt bedacht zonder dat jeugdhulpverleners het gevoel hebben dat zij hierin gekend worden, moeten jeugdhulpverleners meer inspraak krijgen. De jeugdhulpverlener moet bij belangrijke veranderingen in de jeugdhulpverlening standaard gehoord worden.

INLEIDING

Er werken in Nederland een hele hoop betrokken en bevlogen jeugdhulpverleners die met elkaar de zorg aan kinderen en ouders zo goed mogelijk vorm willen geven. Maar ondanks de inzet van vele jeugdhulpverleners gaat er ook een hoop niet goed in de jeugdzorg. Zo kampt de jeugdzorg nog steeds met ellenlange wachtlijsten, enorme bureaucratie, langs elkaar werkende instanties, klagen ouders dat zij hun hulpverleners te weinig zien en hebben zij daarnaast te maken met te veel verschillende hulpverleners. In dit onderzoek hebben we de jeugdhulpverleners gevraagd tegen welke knelpunten zij aanlopen in hun dagelijkse praktijk.

Iedereen vindt dat het anders en beter moet in de jeugdzorg. Politici, beleidsmakers en bestuurders verzinnen keer op keer weer nieuwe oplossingen voor de problemen in de jeugdzorg. Jeugdhulpverleners krijgen keer op keer weer te maken met nieuwe veranderingen. Het is de vraag of deze veranderingen ook leiden tot verbeteringen.

CENTRA VOOR JEUGD EN GEZIN

Minister Rouvoet heeft bij zijn aantreden als minister voor Jeugd en Gezin besloten dat er in 2011 een landelijk dekkend netwerk moet zijn van Centra voor Jeugd en Gezin, waar ouders, kinderen, jongeren tot 23 jaar en professionals op een laagdrempelige manier terecht kunnen met hun vragen over opvoeden en opgroeien. De centra moeten advies, ondersteuning en hulp op maat gaan bieden. In het Centrum voor Jeugd en Gezin moeten diverse instanties en functies samen gebracht worden die nu soms nog langs elkaar heen werken. Zo moeten in het Centrum voor Jeugd en Gezin het consultatiebureau en de GGD vertegenwoordigd zijn samen met het maatschappelijk werk, en is er een schakel met Bureau Jeugdzorg en de zorgadviesteams. De vraag rijst echter of de Centra voor Jeugd en Gezin niet een extra bureaucratische laag worden in het toch al zo complexe jeugdzorg systeem. Zijn de Centra voor Jeugd en Gezin niet datgene wat Bureau Jeugdzorg eigenlijk had moeten zijn? Iedere gemeente geeft op haar eigen manier invulling aan deze centra. Heeft de ene gemeente enkel een digitaal loket met een verwijzing naar een telefoonnummer, de andere gemeente zet een groot gebouw neer waar alle instanties ook daadwerkelijk moeten samenwerken. We hebben in dit onderzoek de vraag aan jeugdhulpverleners voorgelegd wat zij vinden van deze nieuwe ontwikkeling.

VERWIJSINDEX

De Verwijsindex Risico's Jeugdigen (VIR) is een landelijk digitaal systeem dat risicomeldingen van hulpverleners over jongeren bij elkaar brengt en hulpverleners onderling informeert over hun betrokkenheid bij jongeren. Het systeem wordt begin 2010 wettelijk verplicht. De verwijsindex bevat geen inhoudelijke informatie over een jongere, maar is een hulpmiddel voor hulpverleners om erachter te komen of er nog andere hulpverleners bij een jongere betrokken zijn, zodat zij kunnen samenwerken. Denk bijvoorbeeld aan hulpverleners die actief zijn in de jeugdgezondheidszorg, het onderwijs, de jeugdzorg of bij justitie. Het systeem moet ervoor zorgen dat jeugdhulpverleners niet meer langs elkaar werken, maar eerder contact met elkaar opnemen. Of dit ook het geval zal zijn, is ook voorgelegd aan de jeugdhulpverleners die meegewerkt hebben aan dit onderzoek.

NIEUWE FINANCIERINGSSYSTEMATIEK

Ook een nieuwe ontwikkeling is de manier waarop de jeugdzorg gefinancierd zal gaan worden. De SP heeft in de Tweede Kamer als enige felle kritiek geuit tegen deze nieuwe financieringssystematiek. Volgens de SP wordt hiermee marktwerking in de jeugdzorg geïntroduceerd. Vanaf 2010 krijgen provincies en grootstedelijke regio's meer sturingsmogelijkheden om jeugdzorginstellingen te financieren. Zo kunnen provincies straks met de door hen gesubsidieerde zorgaanbieders afspraken maken over de prijzen voor de te leveren zorg, gerelateerd aan categorie en de duur en omvang van de hulpverlening. Dit zou provincies en grootstedelijke regio's een extra financiële prikkel geven om scherp zorg in te kopen. Provincies kunnen dus gaan onderhandelen met de jeugdzorgaanbieders over de prijs en de duur van de hulpverlening. Minister Rouvoet ontkent dat er sprake is van marktwerking. In dit onderzoek hebben we de jeugdhulpverleners de vraag voorgelegd wat zij hiervan vinden.

EVALUATIE VAN DE WET OP DE JEUGDZORG

Op 1 januari 2005 is de nieuwe Wet op de jeugdzorg ingevoerd. Deze wet moest ertoe leiden dat jongeren met opgroei- en opvoedingsproblemen en hun ouders sneller en beter geholpen worden. Zo regelde de wet dat er maar één toegang kwam tot de jeugdzorg via de Bureaus Jeugdzorg. De hulp moest zo snel mogelijk, zo kort mogelijk en zo dicht mogelijk bij huis aangeboden worden. Deze wet zal begin 2010 geëvalueerd worden. Dan zal de landelijke politiek beslissen of er een stelselwijziging nodig is in de jeugdzorg. Staat Bureau Jeugdzorg niet veel te veel op afstand? Moeten provincies wel de zeggenschap houden over de jeugdzorg? Moeten delen van Bureau Jeugdzorg niet ondergebracht worden in de Centra voor Jeugd en Gezin? Allemaal belangrijke vragen die we de jeugdhulpverleners hebben voorgelegd in dit onderzoek.

Met dit onderzoek willen we de jeugdhulpverleners een stem geven. Er wordt veel over heen gesproken, maar nog te weinig met hen. Terwijl zij de experts zijn als het gaat om de jeugdzorg. Zij weten als geen ander tegen welke muren zij aanlopen en welke dus ook afgebroken moeten worden. Zij moeten een stem hebben in de evaluatie op de wet op de jeugdzorg. Met dit onderzoek hebben we hen nu een stem willen geven.

liefde is...

OPZET VAN HET ONDERZOEK

Het doel van het onderzoek was om zo veel mogelijk jeugdhulpverleners hun mening te vragen over diverse onderwerpen. Er is bewust gekozen om de vragenlijst niet enkel voor te leggen aan een specifiek werkgebied van de jeugdzorg, bijvoorbeeld alleen jeugdhulpverleners van de Bureaus Jeugdzorg.

De vragenlijst is ontwikkeld op initiatief van de Tweede Kamerfractie van de SP en is uitgewerkt door Kamerlid Marianne Langkamp en fractiemedewerker Nine Kooiman, in samenwerking met een groep jeugdhulpverleners en het Wetenschappelijk Bureau van de SP.
Op initiatief van de SP is op zaterdag 19 april 2008 voor het eerst een groep jeugdhulpverleners bijeengekomen. Deze groep van ongeveer 15 actieve deelnemers heeft een inventarisatie gemaakt van de knelpunten in de jeugdhulpverlening en heeft zich gebogen over de vraag wat er anders kan en moet. In meerdere bijeenkomsten is gesproken over de vraag hoe de mening van de jeugdhulpverleners zelf meer gehoord kan worden in de politiek. Naar aanleiding van die discussie is besloten tot een breed onderzoek onder jeugdhulpverleners.

Er is een vragenlijst opgesteld. Deze is besproken en getest door de groep jeugdhulpverleners. Naar aanleiding van de op- en aanmerkingen zijn de vragen verder verbeterd. Daar is de digitale versie van de vragenlijst getest via het internet.

De vragenlijst is op twee verschillende manieren ingevuld: op papier en via het internet. De papieren vragenlijsten zijn verzonden aan zo veel mogelijk jeugdhulpverleningsinstellingen. De vragenlijsten zijn gericht verzonden aan de ondernemingsraden en besturen met het verzoek om de vragenlijst breed te verspreiden onder de jeugdhulpverleners die werkzaam zijn binnen hun organisatie. Er werd hen gewezen op de mogelijkheid om de vragenlijst digitaal in te vullen via het internet. Zie voor de vragenlijst bijlage 1, en de brief aan de bestuurders bijlage 3 en de ondernemingsraden bijlage 4.

Het uiteindelijke onderzoek is verdeeld in zes onderdelen en bestaat uit 26 concrete vragen. Veel vragen zijn multiple choice, waarbij er in een aantal gevallen meerdere antwoorden tegelijk konden worden aangegeven. Door de beperkte mogelijkheid tot toelichting bij een onderzoek dat veelal uit multiple choice-vragen bestaat, is er bewust

gekozen voor een groot aantal toelichtingsmogelijkheden. De vragenlijst eindigt met twee open vragen.

Het eerste deel richt zich voornamelijk op de jeugdhulpverlener zelf. Persoonlijke kenmerken zoals leeftijd, geslacht, hoe lang de hulpverlener werkzaam is in de jeugdhulpverlening en waar deze werkt en diens functie geven een goed zicht op wie deze vragenlijst heeft ingevuld. Daarnaast kunnen deze eigenschappen worden gebruikt om aanvullende analyses te kunnen uitvoeren op de uitkomsten van de andere onderdelen.

Het tweede onderdeel gaat over de staat van de jeugdzorg. Hierin worden vragen beantwoord over de scholing en werkbegeleiding van de jeugdhulpverlener en de kwaliteit van de jeugdzorg.
Het derde onderdeel sluit hier goed op aan. Daarin wordt nader ingegaan op het werken in de jeugdhulpverlening. Hierin wordt gevraagd naar controle en verantwoording, en komt het onderdeel werkdruk en bureaucratie uitvoerig naar voren. De organisatie en de samenwerking met andere instellingen komen hierin tevens aan de orde.

In onderdeel 4 wordt aangegeven in hoeverre de jeugdhulpverlener te maken krijgt met agressie en hoe vaak dit voor komt. Ook de veiligheid van kinderen en de positie van de jeugdhulpverlener en de Delta-methode zijn onderwerpen die in dit hoofdstuk besproken worden.

In onderdeel 5 komen de huidige beleidsontwikkelingen en nieuwe ontwikkelingen aan de orde. Er komt veel op de jeugdhulpverleners af zoals de Centra voor Jeugd en Gezin, de verwijsindex en de nieuwe financieringssystematiek. Jeugdhulpverleners geven hierin aan wat zij wel of niet als een positieve ontwikkeling ervaren. Ook is gereageerd op een aantal voorstellen voor stelselwijzigingen, dit met het oog op de op handen zijnde evaluatie van de Wet op de jeugdzorg.

In onderdeel 6 komen de enige twee open vragen van de vragenlijst aan de orde. In deze open vragen hebben jeugdhulpverleners tips en adviezen gegeven voor de politiek.

Het onderzoek is op 1 juli 2009 online gezet en was vanaf toen in te vullen via de website www.sp.nl/jeugd/onderzoek. Hier kon na een korte inleiding worden begonnen met het invullen van de vragenlijst. Het invullen van de vragenlijst duurde ongeveer 20 minuten. De brieven aan de ondernemingsraden en de bestuurders met de vragenlijsten zijn ook op 1 juli 2009 verzonden.
Om een groot aantal jeugdhulpverleners te bereiken was het van groot belang om bekendheid aan het onderzoek te geven. Er is via diverse kanalen getracht aandacht te vragen voor dit onderzoek. Via het eigen netwerk van de SP en van de groep jeugdhulpverleners zijn e-mails naar jeugdhulpverleners verzonden met daarin de link naar het onderzoek op internet. De vakbonden FNV en CNV, het tijdschrift Kind&Co en de William Schrikker Groep hebben op hun website aandacht besteed aan het onderzoek

met een link naar het onderzoek. In september zijn de jeugdhulpverleners die op dat moment de vragenlijst al hadden ingevuld, gemaild met de vraag of ze al hun collega's konden oproepen om de vragenlijst in te vullen.

1 oktober 2009 was de laatste dag dat het onderzoek kon worden ingevuld. Jeugdhulpverleners hebben dus 3 maanden aan het onderzoek kunnen deelnemen. In het volgende hoofdstuk zal specifiek per onderdeel een overzicht worden gegeven van de belangrijkste resultaten. Een compleet overzicht van alle resultaten is in tabellen weergegeven in bijlage 1.

Het onderzoek is door 2558 mensen ingevuld, waarvan een deel niet de gehele vragenlijst heeft afgemaakt. Uiteindelijk bleken 1898 ingevulde vragenlijsten geschikt om te worden verwerkt. De andere 660 mensen die vroegtijdig zijn afgehaakt, zijn niet meegenomen in de resultaten. De vragenlijsten die niet serieus zijn ingevuld of die vaker zijn ingevuld door eenzelfde persoon zijn er voor de verwerking van de resultaten uitgehaald.

Naast de 23 gesloten vragen waren er 2 open vragen en vele mogelijkheden voor het geven van een toelichting. In dit rapport zijn veel opmerkingen toegevoegd als citaten.

Het onderzoek heeft een schat aan informatie opgeleverd die een leidraad kan zijn voor verbetering van de jeugdhulpverlening. Maar dit onderzoek geeft ook antwoord op de vraag hoe jeugdhulpverleners aankijken tegen de huidige beleidsontwikkelingen en een eventuele stelselwijziging. In de 6 onderdelen zullen de meest relevante resultaten worden besproken. Hierbij wordt nagenoeg dezelfde volgorde aangehouden als bij de vragenlijst.

Basilicum
melk

ONDERDEEL 1: DE JEUGDHULPVERLENER

Van alle respondenten is 75% vrouw en 25% man. Gesteld kan worden dat dit een juiste afspiegeling is van het huidige percentage werkende vrouwen en mannen in de jeugdzorg. Momenteel is 73% van de werkenden in de jeugdzorg vrouw (bron: brief regering Plan van Aanpak Arbeidsmarkt Jeugdzorg, Kamerstuknummer 29544-202).

De leeftijd van de jeugdhulpverleners is vrij evenredig verdeeld over de leeftijdscategorieën, met uitzondering van de leeftijdscategorieën ouder dan 60 jaar (2%) en jonger dan 20 jaar (0%). 27% van de respondenten is 20 tot 30 jaar oud, 31% is tussen de 30 en 40 jaar oud, 22% is tussen de 40 en 50 jaar oud en 18% is tussen de 50 en 60 jaar oud. Daarmee is de groep tussen de 30 en 40 jaar oud de grootste groep respondenten.

De jeugdhulpverleners die de vragenlijst hebben ingevuld zijn werkzaam in alle provincies en stadsregio's van Nederland. Hiermee hebben we een brede vertegenwoordiging in het onderzoek van jeugdhulpverleners uit het gehele land. De provincies met het minst aantal respondenten zijn Flevoland (3%), Friesland (2%), Overijssel (2%) en de stadsregio Haaglanden (1%). De provincies met het hoogst aantal respondenten zijn Brabant (14%), Gelderland (13%), Noord-Holland (11%) en Limburg (11%). Een verklaring waarom in de ene provincie of stadsregio meer of minder respondenten waren is niet te geven.

Opvallend is dat de groep jeugdhulpverleners die langer dan 10 jaar in de jeugdzorg werkt, de grootste groep respondenten is (38%).

Hoe lang bent u al werkzaam in de jeugdhulpverlening?

Minder dan 2 jaar	257	13%
2 tot 4 jaar	337	18%
4 tot 6 jaar	182	10%
6 tot 8 jaar	175	9%
8 tot 10 jaar	228	12%
Langer dan 10 jaar	719	38%
Totaal	1898	100%

De enquête is breed ingevuld, door het gehele werkveld. Zowel jeugdhulpverleners werkzaam bij hulpverleningsinstanties, bij het Centrum voor Jeugd en Gezin, de GGZ, de Bureaus Jeugdzorg, pleegzorg, gezinshuizen etc. hebben deze enquête ingevuld.

De grootste groep respondenten in dit onderzoek zijn de gezinsvoogden. Bijna één op de drie respondenten is gezinsvoogd. Ook de jeugdhulpverleners / casemanagers BJZ (13%), de ambulante hulpverleners (13%) en de groepsleiders (11%) zijn goed vertegenwoordigd in dit onderzoek. Zowel wat betreft instellingen als wat betreft functie lijkt er een brede afspiegeling van jeugdhulpverleners.

Wat is uw functie?

Gezinsvoogd	535	29%
Casemanager/ jeugdhulpverlener BJZ	250	13%
Ambulant werker	249	13%
Groepsleider	207	11%
Pleegzorg	100	5%
Jeugdreclasseerder	87	5%
Leidinggevend. beheer	78	5%
Gedragsdeskundige/ gedragswetenschapper	46	2%
Maatschappelijk werker	44	2%
Teamleider	39	2%
Behandelaar/ -coördinator	38	2%
Psychiater / psycholoog / psychotherapeut	36	2%
Beheer / beleid	30	2%
Medewerker AMK	29	2%
Crisisinterventie medewerker	23	1%
Overig	116	6%
Totaal	1854	100%

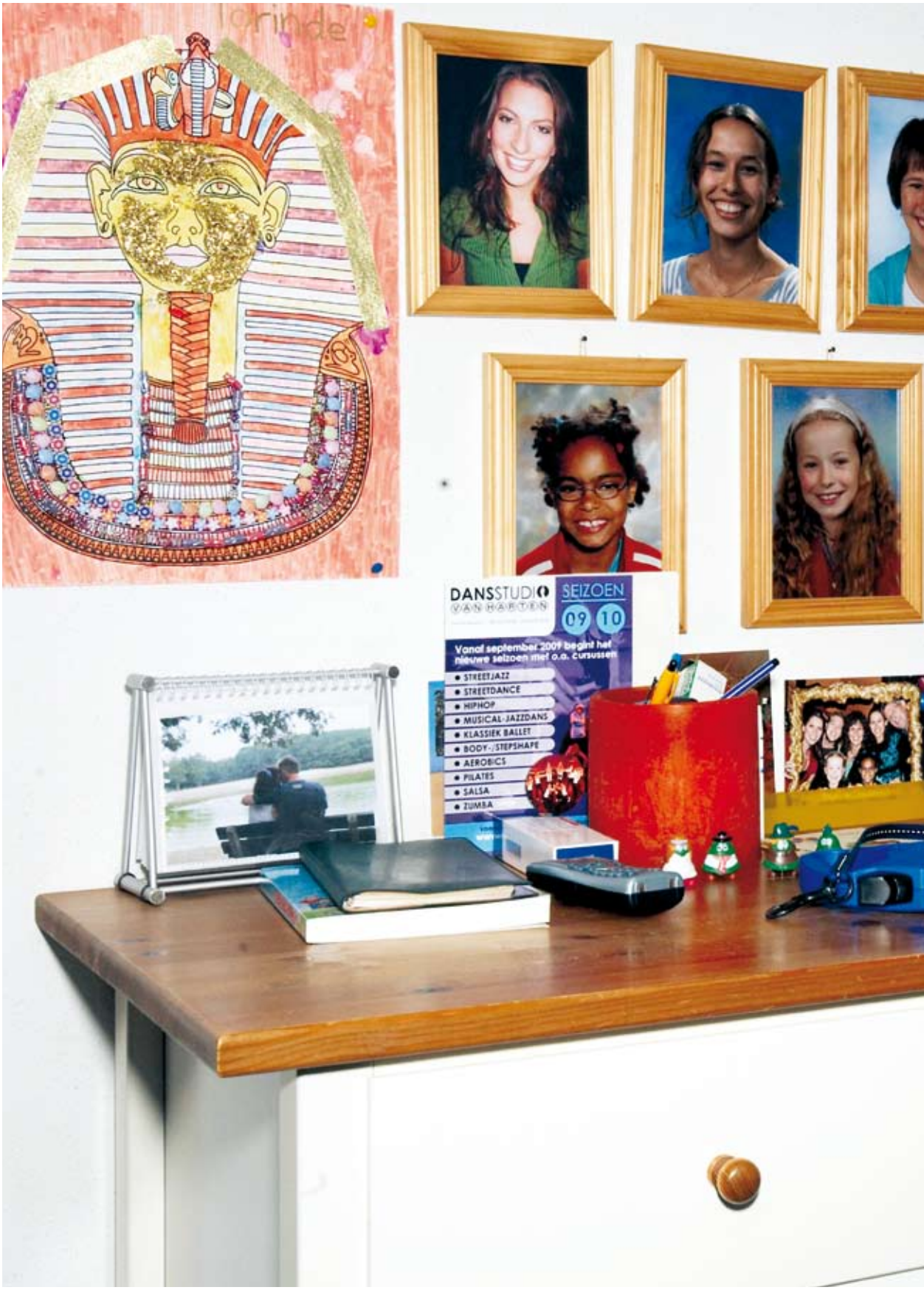
DANSSTUDIO
VAN HARTEN
SEIZOEN
09 10
Vanaf september 2009 begint het nieuwe seizoen met o.a. cursussen
STREETJAZZ
STREETDANCE
HIPHOP
MUSICAL-JAZZDANS
KLASSIEK BALLET
BODY-/STEPSHAPE
AEROBICS
PILATES
SALSA
ZUMBA

Annegien van Harten
neemt Dansstudio over

ONDERDEEL 2: DE STAAT VAN DE JEUGDZORG

Wie kunnen de kwaliteit van de jeugdzorg beter beoordelen dan de jeugdhulpverleners zelf? Zij merken het als eerste wanneer de kwaliteit onder druk komt te staan. Het is daarom goed te constateren dat ruim zeven op de tien respondenten het werken in de jeugdzorg (zeer) positief waardeert. Ondanks deze positieve beoordeling zijn jeugdhulpverleners zeer kritisch over de huidige staat van de jeugdhulpverlening.

MINDER PLEZIER IN HET WERK

Hoewel het merendeel van de jeugdhulpverleners het werken in de jeugdzorg als positief waardeert (76%), geven twee van de vijf (44%) aan dat zij de laatste jaren minder plezier hebben gekregen in hun werk. Dit tegenover 34% die aangeeft dat dit de laatste jaren niet is veranderd en een klein percentage (15%) dat aangeeft meer plezier te hebben gekregen in het werk.

Zeven van de tien jeugdhulpverleners willen in de jeugdzorg blijven werken. Een kwart van de jeugdhulpverleners (26%) twijfelt of zij dit wel willen. 4% zegt helemaal te willen stoppen met het werken in de jeugdzorg. Van de jeugdhulpverleners die twijfelen of aangegeven hebben te willen stoppen, geeft het merendeel als redenen hiervoor de bureaucratie (70%) en hoge werkdruk (56%).

Tabel 1. Redenen om te stoppen of twijfel aan doorwerken in de jeugdzorg (meerdere antwoorden mogelijk)

Ik ben klaar met de bureaucratie	391	70%
Ik vind de werkdruk te hoog	313	56%
Ik krijg onvoldoende ruimte om het werk naar eigen goeddunken te doen	180	32%
Ik vind het salaris te laag	178	32%
Ik kan mijzelf onvoldoende ontwikkelen	176	32%
Ik vind het werk niet meer leuk	106	19%
Ik word onvoldoende ondersteun in mijn werk	102	18%
Ik vind de problematiek waarmee ik te maken krijg te zwaar	99	18%
Ik vind dat ik te veel met agressie te maken krijg	80	14%
Anders	137	25%
Totaal	557	100%

De redenen die jeugdhulpverleners in de toelichting geven waarom zij twijfelen of willen stoppen met het werk zijn zeer divers. Opvallend is wel dat veel hulpverleners de liefde voor de jeugdhulpverlening beschrijven. Het zijn veelal frustraties of ontevredenheid die jeugdhulpverleners doen twijfelen of besluiten het werk neer te leggen. Er worden redenen aangedragen als de bureaucratie, te veel administratie, de regeldruk, de zwaarte van het beroep en het gemis aan contact met de jeugdige of het gezin.

“Het liefste zou ik in de jeugdhulpverlening blijven werken. Mijn hart ligt bij de jeugdzorg. Werken met ouders en hun kinderen is interessant en dynamisch. Maar... alle negatieve kanten bij elkaar opgeteld (tijd voor de cliënt, werkdruk, bureaucratie, kritiek van cliënt media etc., verantwoordelijkheid, in verhouding met salaris) twijfel ik wel of ik dat wil blijven doen. In ieder geval niet voor altijd op deze manier!”

“Dit werk kan ik vanwege de werkdruk, verantwoordelijkheden (die onvoldoende erkend worden) en de stress geen 20 jaar blijven doen. Mijn hart ligt bij de jeugd dus in de jeugdhulpverlening zal ik blijven maar wellicht wel in een heel andere vorm.”

“Op dit moment heb ik het nog voldoende naar mijn zin, maar gezien alle huidige landelijke en lokale ontwikkelingen (waaronder reorganisatie) wil ik op termijn wel uit de jeugdhulpverlening stappen.”

“Doordat ik zo intens graag dit vak uitoefen neem ik alles bijna op de koop toe. Het lijkt wel vrijwilligers werk.”

KWALITEIT JEUGDZORG ONVOLDOENDE: 53 PROCENT

Jeugdhulpverleners maken zich zorgen om de kwaliteit van de jeugdzorg. Zo geeft bijna de helft (47%) aan dat de instelling waar hij of zij werkzaam is, niet op orde is. Dit tegenover 28% die vindt dat de instelling wel op orde is. Ook maken de respondenten zich zorgen om de kwaliteit van de jeugdhulpverlening. De meerderheid van de jeugdhulpverleners (53%) geeft aan dat de kwaliteit van de jeugdhulpverlening onvoldoende is. Maar 16% vindt dat dit wel op orde is.
Tevens is de samenwerking tussen jeugdhulpverleningsinstanties iets waar het overgrote deel van de jeugdhulpverleners zich zorgen over maakt. Bijna 7 van de 10 respondenten geven aan dat de samenwerking tussen jeugdhulpverleningsinstanties onvoldoende is (68%). Dit tegenover 14% die dit wel voldoende vindt.

BUREAUCRATIE GROOTSTE BEDREIGING VOOR DE JEUGDZORG

Op de vraag wat de jeugdhulpverlener als grootste bedreiging voor de jeugdzorg ziet, antwoorden maar liefst ruim vier van de vijf respondenten dat de bureaucratie de grootste bedreiging vormt. Opvallend is dat vrijwel geen enkele jeugdhulpverlener géén bedreiging ziet. Andere grote bedreigingen zijn volgens de respondenten de werkdruk (62%), de wachtlijsten (60%), het grote verloop in de jeugdhulpverlening (58%), het langs elkaar heen werken (54%) en de te grote hoeveelheid kinderen/gezinnen per hulpverlener, oftewel de te hoge caseload (53%).

Tabel 3 Grootste bedreigingen voor de jeugdhulpverlening? (Meerdere antwoorden mogelijk)

Totaal	1850	100%
De bureaucratie	1514	82%
De werkdruk	1128	62%
De wachtlijsten	1112	60%
Het grote verloop in de jeugdhulpverlening	1076	58%
Het langs elkaar heen werken / de verkokering	998	54%
De te grote hoeveelheid kinderen/gezinnen per hulpverlener / de te hoge caseload	982	53%
De wijze waarop de politiek zich bemoeit met de jeugdhulpverlening	671	36%
Personeelstekort	566	31%
De agressie tegen hulpverleners	489	26%
Anders	320	17%
Ik zie geen bedreiging	6	0%

Jeugdhulpverleners die andere bedreigingen zien voor de jeugdhulpverlening geven in hun toelichting zeer diverse en uiteenlopende antwoorden. Zo wordt bijvoorbeeld de negatieve beeldvorming vanuit de media genoemd, maar ook het tekort aan ervaren

werkers en de bemoeizucht vanuit de politiek en financiers. Een bedreiging die meerdere malen genoemd wordt, is de kloof tussen het management en de werkvloer. Ook het idee van jeugdhulpverleners dat kwantiteit boven kwaliteit staat wordt meerdere keren genoemd.

TE VEEL CONTROLEDRUK

Ruim vier van de vijf jeugdhulpverleners (82%) geven aan dat de controledruk vanuit de financiers ten koste gaat van de hulp aan de jeugdige. Het management komt daar maar iets beter vanaf. Ruim drie van de vijf jeugdhulpverleners (62%) zijn van mening dat de controledruk vanuit het management ten koste gaat van de zorg aan de jeugdige.

“Er wordt teveel gevraagd i.v.m. tijdschrijven. De financiers lijken precies te willen weten wat een hulpverlener precies doet. Controle is een vereiste voor de kwaliteit van de zorg, maar dit lijkt op dit moment niet in balans. Er wordt teveel geregistreerd, waardoor de tijd minder aan een cliënt besteed kan worden. Zoeken naar de juiste balans is dus een aandachtspunt wat mij betreft.”

“Overheid bemoeit zich met ieder detail, heeft geen vertrouwen in professionals, professionals moeten zich over alles verantwoorden met zoveel details dat de bureaucratie enorm toeneemt.”

“Mijns inziens vinden geregeld veranderingen plaats in het kader van verbeterde kwaliteit; pleegouders/ouders/kind ervaren dit niet zo. Zij geven geregeld aan: daar komt weer een verslag!”

BEELD VAN DE JEUGDZORG IS TE NEGATIEF

84% van de jeugdhulpverleners vindt dat het beeld dat de samenleving heeft van de jeugdzorg te negatief is. Maar zeer weinig hulpverleners (2%) vinden dat de samenleving een positief beeld heeft van het werk dat zij doen. In de toelichting op deze vraag geven jeugdhulpverleners aan dat jeugdzorg vaak onterecht negatief of eenzijdig afgeschilderd worden in de media. De media hebben hier volgens de respondenten een belangrijke rol in. Enkel de gezinnen waarbij het mis gaat komen in het nieuws. Hierdoor ontstaat er een vertekend beeld, omdat er ook veel zaken zijn die wel goed lopen.

“Alleen maar negatieve berichten in de media, vaak onjuist of van één kant belicht. Hierdoor zijn er veel vooroordelen ontstaan. Voor ouders hierdoor ook een grote stap om zelf om hulp te vragen, daarom zijn het aantal zorgmeldingen op dit moment groter dan reguliere aanmeldingen. Zeer onterecht als ik zie hoe mijn collega’s en ik knetterhard werken voor het welzijn van kinderen.”

BELANGRIJKSTE CONCLUSIES:

- **Ruim zeven op de tien jeugdhulpverleners (76%) waarderen het werken in de jeugdzorg als (zeer) positief.**
- **Twee van de vijf jeugdhulpverleners (44%) geven aan dat zij de laatste jaren minder plezier hebben gekregen in hun werk.**
- **Zeven van de tien jeugdhulpverleners (70%) willen in de jeugdzorg blijven werken; 26% twijfelt en 4% zegt te willen stoppen.**
- **Van de jeugdhulpverleners die twijfelen of aangegeven hebben te willen stoppen met het werk in de jeugdzorg, geeft het merendeel als reden hiervoor de bureaucratie (70%) en de werkdruk (56%).**
- **De kwaliteit is onvoldoende, vindt 53% van de jeugdhulpverleners.**
- **Bureaucratie is volgens vier op de vijf jeugdhulpverleners (82%) de grootste bedreiging voor de jeugdzorg.**
- **Andere grote bedreigingen zijn volgens de jeugdhulpverleners de werkdruk (62%), de wachtlijsten (60%), het grote verloop in de jeugdhulpverlening (58%), het langs elkaar heen werken (54%) en de te grote hoeveelheid kinderen/gezinnen per hulpverlener / de te hoge caseload (53%).**
- **De controledruk vanuit het management (62%) en de financiers (82%) gaat volgens de jeugdhulpverleners ten koste van de zorg aan de jeugd.**
- **84% van de jeugdhulpverleners vindt het beeld van de samenleving van de jeugdzorg te negatief.**

ONDERDEEL 3: HET WERK IN DE JEUGDHULPVERLENING

Goede registratie en voldoende tijd voor begeleiding van de jeugdigen zijn essentieel voor het werken in de jeugdzorg. Toch lijkt dit in de jeugdzorg een van de grootste knelpunten te zijn. Uit het onderzoek blijkt dat jeugdhulpverleners verre van tevreden zijn over de omstandigheden waarin zij moeten werken. Zo is de werkdruk te hoog, is er sprake van veel te veel formulieren en hebben jeugdhulpverleners onvoldoende tijd voor de begeleiding van gezinnen. De roep om minder registratie, meer vertrouwen in de jeugdhulpverlener zelf en meer tijd voor de jeugdige blijft onverminderd groot.

TE WEINIG TIJD VOOR BEGELEIDING JEUGDIGE: 72 PROCENT

Jeugdhulpverleners zijn zeer uitgesproken over de tijd die zij hebben om de jeugdige te kunnen begeleiden. Ruim zeven van de tien jeugdhulpverleners (72%) geven aan dat zij onvoldoende tijd hebben om de jeugdige voldoende begeleiding te bieden. Slechts 14% geeft aan dat zij wel voldoende tijd hebben.
Bijna de helft (47%) geeft daarbij aan dat zij te veel kinderen en/of gezinnen moeten begeleiden. Dit tegenover bijna een kwart (24%) van de jeugdhulpverleners die aangeeft niet te veel gezinnen te begeleiden.

Bijna alle jeugdhulpverleners geven in de toelichting op deze vraag aan dat zij te maken hebben met een overdaad aan administratieve handelingen, een te hoge caseload en een overdaad aan bureaucratie, waardoor zij onvoldoende in staat zijn om kwaliteit te bieden. En hierdoor kunnen zij minder tijd besteden aan de hulp voor jeugdigen.
Er wordt geregeld verwezen naar nieuwe methodieken zoals de Deltamethode bij de gezinsvoogdij en het Verbetertraject Indicatie Bureaus Jeugdzorg (VIB) bij de jeugdhulpverlening van de Bureaus Jeugdzorg, die volgens jeugdhulpverleners te veel extra papierwerk met zich meegebracht hebben waardoor zij minder tijd bij de gezinnen zelf kunnen zijn.

“De omvang van de rapportages is sterk toegenomen, waardoor er een stuk minder tijd over is om daadwerkelijk contact te kunnen hebben met de cliënt. Waar je vroeger

bijvoorbeeld ter ondersteuning mee kon met bezoeken aan belangrijke instanties, is dit vanwege tijdgebrek vaak niet meer mogelijk. Dit betreur ik zeer."

"Door invoering van de Deltamethode (overigens wel een goede methode) en de toenemende papierwinkel, wachtlijsten, te weinig plaatsingsmogelijkheden, kortom de bureaucratie, zit ik teveel (80%) achter mijn pc en ik zie de kinderen en hun ouders/ verzorgers te weinig."

De caseload, ofwel het aantal kinderen/gezinnen dat een jeugdhulpverleners begeleidt, is apart bekeken voor gezinsvoogden, casemanagers, ambulante werkers en groepsleiders.
Van de gezinsvoogden vindt 92% dat de maximaal aanvaardbare caseload niet boven de 17 kinderen mag gaan. 45% van de gezinsvoogden geeft 15 kinderen als maximum aan. Dat komt overeen met de richtlijn. Van de 486 gezinsvoogden die 24 uur of langer werken heeft 69% echter een caseload van meer dan 15.
Van de casemanagers vindt 90% dat de caseload niet boven 38 kinderen mag gaan. 38% van de casemanagers vult hier 27 in. Van de 181 casemanagers die 24 uur of meer werken heeft 60% een caseload van meer dan 27.
Van de groepsleiders vindt 97% dat de caseload niet boven 10 kinderen mag gaan. 36% van de groepsleiders geeft 5,5 kinderen als maximum aan. Van de 139 groepsleiders die 24 uur of meer werken heeft 61% een caseload boven de 6.
Van de ambulante werkers vindt 90% dat de caseload niet boven de 18 mag komen. Ruim 40% van de ambulante werkers geeft 10 als maximum aan. Van de 186 ambulante werkers die 24 uur of meer werken heeft 63% een caseload boven de 10.

WERKDRUK TE HOOG

Tussen de 59% en 75% van de jeugdhulpverleners ervaart een te hoge werkdruk.
Als grootste oorzaak van de werkdruk wordt genoemd de bureaucratie (69%), het feit dat er te veel geregistreerd moet worden (66%), de wachtlijsten (41%) en de te hoge caseload (41%).

Tabel 4. Oorzaken hoge werkdruk (Meerdere antwoorden mogelijk)

Totaal	1765	100%
De bureaucratie	1221	69%
Ik moet te veel registreren	1172	66%
De wachtlijsten	730	41%
Ik moet te veel kinderen/gezinnen begeleiden / ik heb een te hoge caseload	720	41%
De samenwerking met andere organisaties loopt niet goed	708	40%
Ik moet te veel kinderen / gezinnen van collega's opvangen wegens ziekte / het hoge verloop en / of personeelstekort	554	31%
Ik moet te veel overleggen / vergaderen	42	24%
De problematiek van de kinderen / gezinnen is te zwaar	396	22%
Ik heb te maken met agressie	284	16%
Ik heb onvoldoende werkbegeleiding / supervisie	262	15%
Ik krijg onvoldoende scholing	243	14%
Ik ervaar geen werkdruk	214	12%
Anders, namelijk	212	12%
Ik ben te veel tijd kwijt met het inwerken van nieuwe collega's	158	9%

De jeugdhulpverlener is gevraagd om in te gaan op mogelijke knelpunten in de jeugdzorg als het gaat om te weinig tijd voor begeleiding van de jeugdige en de hoge werkdruk. Respondenten geven hiervoor een aantal oorzaken. 66% van de respondenten geeft aan te veel te moeten doen voor de tijd die ze er voor hebben. Dit tegenover 19% die hierin neutraal staat en 15% die aangeeft het hiermee oneens te zijn.
84% van de respondenten geeft aan te veel administratieve handelingen te moeten verrichten in verhouding tot de tijd die de jeugdhulpverlener heeft voor de jeugdige. Slechts een klein percentage (6%) geeft aan het hiermee niet eens te zijn.

"Administratieve klussen, bureaucratie, hoge caseload, invoeren Verbetertraject Indicatie Bureaus Jeugdzorg vraagt veel tijd ten koste van onze cliënten."

"Ik besteed 70% tijd voor Administratie, maar 30% tijd voor de jeugdige."

"Hoeveelheid rapportages en verslaglegging maakt het moeilijk, zo niet onmogelijk om adequaat in te kunnen spelen op de soms wisselende behoeften van de jeugdige en zijn/haar systeem."

In de toelichting op deze vragen wordt door de jeugdhulpverleners genoemd dat er te veel administratieve handelingen moeten worden verricht, veelal ook dubbel werk. De controlezucht vanuit het management, de financiers en de politiek wordt door de jeugdhulpverlener als beklemmend en belemmerend ervaren. Jeugdhulpverleners geven aan

dat zij het gevoel hebben voornamelijk bezig te zijn met verantwoording van hun werk, hetgeen te koste gaat van het daadwerkelijk hulpverlenen in de gezinnen. De regeldruk en het wantrouwen jegens de jeugdhulpverlener, waardoor zij zich steeds meer moeten verantwoorden, wordt door de jeugdhulpverleners als belemmerend ervaren.

SCHRAP OVERBODIGE ADMINISTRATIE

Het overgrote deel van de jeugdhulpverleners, ruim vier op de vijf jeugdhulpverleners (82%), heeft te maken met te veel administratieve handelingen. Het gaat hier dan niet over noodzakelijke administratieve handelingen, maar over een 'teveel' hiervan. Slechts 5% zegt hier geen last van te hebben en 13% staat hierin neutraal. Gemiddeld geeft bijna de helft van de jeugdhulpverleners aan dat zij eenderde of meer van de tijd kwijt zijn aan overbodige administratieve handelingen.

In de toelichting geven de jeugdhulpverleners aan dat zij administratieve handelingen op zich niet overbodig vinden. Ook het verantwoorden en registreren van taken is volgens hen niet het probleem. Het probleem zit veel meer in de hoeveelheid van de administratieve handelingen. Het is te veel en ook vaak dubbel werk. Als oorzaak geven jeugdhulpverleners aan dat dit te wijten valt aan de controledruk van de managers, beleidsmakers, de provincie, de financiers en de politiek. Elke handeling moet verantwoord worden. Hierdoor zeggen jeugdhulpverleners zich enorm beperkt te voelen in hun bewegingsruimte.

"Het komt o.a. voort het feit dat elke handeling verantwoord moet worden, wanneer iets niet op papier staat, is het niet gebeurd. Door de druk van buitenaf over verantwoording afleggen, ontstaat zeker bij het management de neiging om meer bezig te zijn om te zorgen dat niemand je kan betrappen op een fout dan met wat is nu het belangrijkste voor de hulpverlening. als ik dat formulier ingevuld heb, zit ik goed. Kan niemand mij iets maken, Voor mij is het belangrijker dat de pupil goed geholpen is, ook al staat het niet op papier."

"Er zijn veel dubbele formulieren, complexe formulieren, ouders en kinderen krijgen formulieren toegestuurd, sturen dit niet op tijd terug, moet achteraan gebeld worden. Zinloze aanvraag formulieren, waarbij het soms op een sollicitatie lijkt en opnieuw toelichting worden verlangd. Bureaudienst registratie, contactjournalen, mailverkeer, aanvraagformulieren, toetsinginstrumenten, risico- inventarisaties, uitgebreide indicaties volgens complexe methodieken."

"Het is niet perse overbodige handelingen. Het zijn er te veel voor de uren dat je werkt. Je zit vaak achter de computer, terwijl je op de groep hoort te zijn bij de kinderen."

"In Australië hebben ze 1 A4tje waarop alle afspraken etc. staan en waarmee ze met de gezinnen werken. Ons plan van aanpak beslaat 13 zo niet meer pagina's????"

AANDACHT VOOR SCHOLING EN BEGELEIDING KAN BETER: CIRCA 30 PROCENT

Bijna de helft van de jeugdhulpverleners (46%) geeft aan dat zij zich onvoldoende ondersteund voelen in hun werk als jeugdhulpverlener. Maar ruim een kwart van de jeugdhulpverleners (27%) geeft aan wel voldoende ondersteund te worden.

Hoewel het overgrote deel aangeeft voldoende scholing (41%) en werkbegeleiding (39%) te krijgen, kan de aandacht voor scholing en werkbegeleiding beter. Want een derde van de respondenten geeft juist aan dat zij onvoldoende scholing (31%) en werkbegeleiding (26%) krijgen.

Positief is te noemen dat tweederde van de respondenten aangeeft voldoende toegerust te zijn voor het werk dat hij of zij doet. Slechts 14% is het daar niet mee eens.

BELANGRIJKSTE CONCLUSIES:

- **Ruim zeven van de tien jeugdhulpverleners (72%) geven aan dat zij onvoldoende tijd hebben om de jeugdige voldoende begeleiding te bieden.**
- **Bijna de helft van de jeugdhulpverleners (47%) geeft aan dat zij te veel kinderen en/of gezinnen moeten begeleiden voor de tijd die zij daarvoor krijgen.**
- **Tussen de 59% en 75% van de jeugdhulpverleners ervaart een te hoge werkdruk.**
- **De belangrijkste oorzaken van de werkdruk onder jeugdhulpverleners zijn de bureaucratie (69%), te veel registratie (66%), de wachtlijsten (41%) en een te hoge caseload (41%).**
- **Ruim 60% van de hulpverleners ervaart een caseload boven wat zij maximaal aanvaardbaar vinden.**
- **Het overgrote deel van de jeugdhulpverleners, ruim vier van de vijf jeugdhulpverleners, moet te veel administratieve handelingen verrichten.**
- **Gemiddeld geeft bijna de helft van de jeugdhulpverleners aan dat zij eenderde of meer van de tijd kwijt zijn aan overbodige administratieve handelingen.**
- **Jeugdhulpverleners geven aan dat zij te veel dubbel moeten registreren en dat de indicaties te lang zijn.**

Winnen
Op vakantie
Op zoektocht
Pony Plus

ONDERDEEL 4: VEILIGHEID IN DE JEUGDHULPVERLENING

Veiligheid in de jeugdhulpverlening is een veelomvattend begrip. Het gaat hierbij om de veiligheid van de jeugdige, maar ook van de jeugdzorgmedewerker. In hoeverre kan de jeugdzorg de veiligheid van een kind garanderen? Want we willen in Nederland nooit meer een Savannah. De vraag is hoe we in de jeugdzorg de veiligheid in de jeugdzorg optimaal vormgeven. Registratie en protocollisering van de zorg leidt volgens de jeugdhulpverleners namelijk niet tot meer veiligheid voor de jeugd. Daarnaast is er ook veel te doen om de veiligheid van de jeugdzorgwerkers, die steeds vaker te maken lijken te krijgen met agressie. Kortom, veiligheid in de jeugdzorg is zeer belangrijk. De vraag is echter hoe dit georganiseerd wordt zonder dat hierin de jeugdige en de jeugdhulpverlener belemmerd worden.

"Alles moet tot in de puntjes geregistreerd en vooral lijstjes worden ingevuld, alsof daarmee voorkomen kan worden dat kinderen geweld wordt aangedaan en alles te voorkomen is."

VEILIGHEID JEUGDIGE NIET TE GARANDEREN

Bijna alle jeugdhulpverleners geven aan dat het een illusie is dat de jeugdzorg de veiligheid van een jeugdige kan garanderen. 94% van de respondenten is het met de stelling eens dat een jeugdhulpverlener de veiligheid van een jeugdige nooit voor 100% kan garanderen. Slechts 2% denkt dat dit wel mogelijk is.

Sinds de dood van Savannah speelt veiligheid voor de jeugdige in de jeugdzorg een grote rol. De vraag rijst of jeugdhulpverleners hierdoor eerder kinderen uit huis plaatsen. Bijna de helft van de jeugdhulpverleners (44%) heeft het gevoel dat er sinds de dood van de driejarige peuter Savannah meer kinderen uit huis worden geplaatst. Eén op de vijf respondenten (20%) geeft aan het hier niet mee eens te zijn; 36% staat hierin neutraal.

REGISTRATIE LEIDT NIET TOT MEER VEILIGHEID

Tweederde van de jeugdhulpverleners (65%) geeft aan dat ze merken dat zij meer zijn gaan registreren om zichzelf in te dekken. 18% staat hierin neutraal en 17% geeft aan niet meer te zijn gaan registreren.

“Product verklaringen, indicatie schrijven, cbcl-lijsten, liriks, care enz. invullen zodat je later kunt aantonen dat je alles hebt gedaan wat moest gebeuren. Dus niet aansprakelijk wordt gesteld.”

Hoewel het merendeel van de jeugdhulpverleners aangeeft meer te zijn gaan registeren, geven vier van de vijf jeugdhulpverleners (81%) aan dat registreren niet leidt tot meer veiligheid. 9% geeft aan dat registeren wel leidt tot meer veiligheid en 10% staat hierin neutraal.

“Regels, regels, regels, protocollen, procedures. Als er 1 Savannah is, komen er 3 formulieren bij waardoor er 2 kinderen meer ernstig in gevaar zijn. Het doel is voorkomen van risico en het resultaat is precies het omgekeerde. Al die tijd dat we achter de computer zitten zijn we niet waar we eigenlijk moeten zitten, bij de gezinnen.”

PROTOCOLLEN ZIJN GEEN GARANTIE VOOR VEILIGHEID

Ook de protocollen geven voor de meerderheid van de jeugdhulpverleners onvoldoende garantie op veiligheid voor de jeugdige. Maar één op de vijf jeugdhulpverleners geeft aan dat de protocollen waarmee hij of zij werkt, meer garantie geven voor de jeugdige. Bijna de helft (45%) is van mening dat de protocollen niet meer garantie geven voor de veiligheid van de jeugdige. Een derde (35%) zegt hier neutraal in te staan.

“Na gezinsdrama’s gaan instellingen/politiek zich proberen in te dekken door op alles protocollen en risicotaxaties los te laten. Dit lijkt belangrijker dan aansluiting vinden bij de cliënt door face-to-face-contact. Protocollen zijn geen middel meer, maar een doel zo lijkt het. (als het naar buiten toe maar klopt!). Daarnaast komen er steeds meer taken bij, waarvan niemand weet hoe ze naar behoren moeten worden uitgevoerd. (PGB’s , ZZP etc.).”

TE WEINIG ZICHT OP DE VEILIGHEID VAN DE JEUGDIGE

42% van de jeugdhulpverleners geeft aan dat zij onvoldoende zicht hebben op de veiligheid van een kind. 40% staat hierin neutraal. Slechts 18% van de jeugdhulpverleners zegt wel voldoende zicht te hebben op de veiligheid van een kind.

DE DELTAMETHODE

Het vertrouwen onder jeugdhulpverleners, dat de nieuwe Deltamethode voor gezinsvoogden (een methode waarbij meer samengewerkt wordt met jeugdigen en ouders) meer zicht op de veiligheid van het gezin kan waarborgen, is niet groot. Een derde van de respondenten geeft aan dat de Deltamethode in de gezinsvoogdij niet voor meer veiligheid in de gezinnen zorgt. Eén op de vijf jeugdhulpverleners vindt juist wel dat de

Deltamethode voor meer veiligheid in de gezinnen heeft gezorgd. Bijna de helft (47%) is neutraal en heeft hierover geen uitgesproken mening.

"Sinds het gebeuren rondom Savanah, lijken de gezinsvoogden zich van te voren al in te moeten dekken, voor als iets zou gebeuren. Er komen telkens nieuwe formulieren bij. Zoals het formulier van minister Rouvoet betreffende de risicotaxatie. Je hebt het dan inderdaad mooi op papier staan, maar dan heb je nog niks gedaan. En dat ene formulier maakt echt niks uit, maar alles bij elkaar kost het te veel tijd dat inderdaad ten koste van de kinderen gaat."

AGRESSIE TEGEN JEUGDHULPVERLENERS

Driekwart van de jeugdhulpverleners (75%) heeft wel eens te maken met agressie in hun werk. Dat varieert van één keer per jaar tot dagelijks. Slechts een kwart (25%) van de jeugdhulpverleners heeft bijna nooit of nooit te maken met agressie. Ruim één op de tien jeugdhulpverleners heeft wekelijks te maken met agressie.

Hoe vaak heeft u te maken met agressie in uw werk?

Dagelijks	76	4%
Wekelijks	213	13%
Paar keer per maand	244	14%
Ongeveer 1 keer per maand	214	13%
Paar keer per jaar	441	26%
Ongeveer 1 keer per jaar	78	5%
Bijna nooit	377	22%
Nooit	43	3%
Totaal	1686	100%

In de toelichting op deze vraag wordt aangeven dat het met name gaat om verbale agressie. De voorbeelden die jeugdhulpverleners in de toelichting geven zijn zeer divers, van alleen verbale agressie tot doodsbedreigingen. Opvallend is dat veel jeugdhulpverleners ook aangeven waar volgens hen deze agressie vandaan komt. Bijvoorbeeld door onmacht, frustratie, de lange wachtlijsten, het eeuwige wachten voor cliënten. Sommige jeugdhulpverleners geven aan dat het ook te maken heeft met de houding van de jeugdhulpverlener zelf en dat de beleving van agressie voor iedereen verschillend kan zijn.

"Jongeren die elkaar met een mes te lijf gaan. Als hulpverlener moet ik dat oplossen. Jongeren die dreigen met een scherp potlood collega's te lijf te gaan, daar handel je als hulpverlener. Jongeren die niet naar hun kamer willen en de boel kort en klein slaan. Jongeren die collega's met de dood bedreigen. Daar handel je ook als hulpverlener. Zo zijn er tal van voorbeelden."

“Veelal dreigende agressie van ontevreden of boze ouders. Met enige moeite en inspanning tot nu toe wel hanteerbaar. Vooral niet doorzetten als het boosheid oproept. En goed uitleggen wat er wel of niet kan en mag vanuit de hulpverlening.”

“Gaat meestentijds om verbale agressie in de vorm van boosheid ventileren, hoorn opgooien, dreigen met acties, e.d. Hoort voor een deel wel een beetje bij het werk. Draait om kinderen en ouders en daar hangt veel emotie omheen.”

BELANGRIJKSTE CONCLUSIES:

- **Bijna alle jeugdhulpverleners (94%) geven aan dat het een illusie is dat de jeugdzorg de veiligheid van een jeugdige kan garanderen.**
- **Bijna de helft van de jeugdhulpverleners (44%) heeft het gevoel dat er sinds de dood van de driejarige peuter Savannah meer kinderen uit huis worden geplaatst.**
- **Tweederde van de jeugdhulpverleners (65%) geeft aan dat ze merken dat zij meer zijn gaan registreren om zichzelf in te dekken.**
- **Vier van de vijf jeugdhulpverleners (81%) vindt dat registreren zelf niet leidt tot veiligheid.**
- **Bijna de helft van de jeugdhulpverleners (45%) zegt dat protocollen niet meer garantie bieden voor de veiligheid van de jeugdige.**
- **42% van de respondenten geeft aan dat zij onvoldoende zicht hebben op de veiligheid van een kind. Slechts 18% van de jeugdhulpverleners kan zeggen wel voldoende zicht te hebben op de veiligheid van een kind.**
- **Eenderde van de respondenten (32%) geeft aan dat de Deltamethode in de gezinsvoogdij niet voor meer veiligheid in de gezinnen zorgt.**
- **Driekwart van de jeugdhulpverleners (75%) heeft wel eens te maken met agressie in hun werk.**

4503

ONDERDEEL 5: HUIDIG BELEID EN NIEUWE ONTWIKKELINGEN

De jeugdzorg is onderhevig aan vele veranderingen en vernieuwingen. Zo heeft minister Rouvoet aan het begin van deze kabinetsperiode de Centra voor Jeugd en Gezin in de jeugdzorg geïntroduceerd. Veel jeugdhulpverleners zijn bang dat deze centra geen aanvulling zijn, maar een extra bureaucratische laag worden. Begin 2010 wordt de Wet op de jeugdzorg geëvalueerd in de Tweede Kamer. Dan wordt er ook gesproken over een mogelijke stelselwijziging. Vooruitlopend op deze discussie hebben we in dit onderzoek de mening van de jeugdhulpverleners gevraagd. In 2010 zal er ook een nieuwe financieringssystematiek gaan gelden voor de jeugdzorg. Provincies krijgen hierdoor een financiële prikkel in handen om zorg goedkoop in te kopen. Jeugdhulpverleners zijn hier zacht gezegd niet blij mee. De jeugd is geen handelswaar, zo luidt het oordeel van de jeugdhulpverleners.

CENTRA VOOR JEUGD EN GEZIN, EEN EXTRA BUREAUCRATISCHE LAAG

Slechts een kwart van de respondenten (25%) geeft aan de Centra voor Jeugd en Gezin een waardevolle aanvulling te vinden op de bestaande jeugdhulpverlening. Twee van de vijf respondenten (39%) zien de Centra voor Jeugd en Gezin niet als een waardevolle aanvulling. 36% staat hierin neutraal. Bij de toelichting op hun antwoord geven zij aan dat zij nog niet met een Centrum voor Jeugd en Gezin hebben gewerkt en er dus nog geen oordeel over kunnen geven.

De reden dat twee van de vijf jeugdhulpverleners geen heil ziet in de Centra voor Jeugd en Gezin heeft er voornamelijk mee te maken dat de jeugdhulpverlener denkt dat de samenwerking hierdoor niet zal verbeteren en dat de Centra voor Jeugd en Gezin een extra bureaucratische laag vormen.
Zo verwachten twee van de vijf jeugdhulpverleners (41%) dat de Centra voor Jeugd en Gezin de samenwerking in de jeugdhulpverlening niet zullen verbeteren. Dit tegenover 14% die van mening is dat de samenwerking wel zal verbeteren. 45% staat hierin neutraal.

Bijna tweederde van de jeugdhulpverleners (60%) verwacht dat de Centra voor Jeugd en Gezin een extra bureaucratische laag vormen. Slechts 7% denkt dat dit niet het geval zal zijn.

CENTRA VOOR JEUGD EN GEZIN, MEER SAMENVOEGEN

Momenteel zijn het allemaal aparte instanties die onder de noemer van Centra voor Jeugd en Gezin beter moeten gaan samenwerken. Alleen in Rotterdam zijn de instanties in de Centra voor Jeugd en Gezin daadwerkelijk samengevoegd tot één organisatie. Bijna drie-vijfde (59%) van de jeugdhulpverleners vindt het een goed idee om de instanties in de Centra voor Jeugd en Gezin zo veel mogelijk op te laten gaan in één organisatie. Maar 15% is het hier niet mee eens en 26% staat hierin neutraal.

Ruim twee van de vijf (44%) jeugdhulpverleners is van mening dat delen van Bureau Jeugdzorg moeten worden ondergebracht bij de Centra voor Jeugd en Gezin, 30% is het hier niet mee eens. In de toelichting geven jeugdhulpverleners aan dat zij het een gemiste kans vinden dat de Bureaus Jeugdzorg niet intensiever met de Centra voor Jeugd en Gezin samenwerken en dat de vrijwillige tak van de Bureaus Jeugdzorg het beste bij de Centra voor Jeugd en Gezin ondergebracht kan worden.

“CJG is wéér iets nieuws, BJZ had dat alles moeten zijn en blijven wat het CJG nu worden moet!! De Wet op de Jeugdzorg van 2005 beoogde één toegangspoort tot alle jeugdzorg; BJZ. Maar nu doen we met zijn allen ‘vrolijk’ weer iets heel anders; roepen nieuwe bureaucratie in het leven en gooien kwaliteit weg. CJG wordt een nieuw doorgeefluik, ik zie de meerwaarde niet. BJZ en AMW zijn uitgekleed en we kleden er een CJG mee aan. Ik snap dat niet.”

“Ik vind het een gemiste kans dat BJZ in provincie Utrecht niet in elk Centrum voor Jeugd en Gezin zit. Met name de JHV (vrijwillige) tak van BJZ zou daarin perfect passen!”

Ook een nieuwe ontwikkeling is de verwijsindex. Dit is een landelijk digitaal systeem dat risicomeldingen van hulpverleners over jongeren bij elkaar brengt en hulpverleners onderling informeert over hun betrokkenheid bij jongeren. Hoewel het begin 2010 al wettelijk verplicht wordt voor alle jeugdhulpverleningsinstanties om er mee te werken heeft maar de helft van de respondenten een mening over de verwijsindex. Een kwart (26%) denkt wel dat de verwijsindex de samenwerking in de jeugdhulpverlening bevordert. Maar ook bijna een kwart (22%) denkt van niet. 52% is neutraal.

AANSTURING VAN JEUGDZORG HOORT BIJ LANDELIJKE OVERHEID

Jeugdhulpverleners is de vraag voorgelegd of de aansturing van de jeugdzorg bij de landelijke overheid, bij de provincies of de gemeenten moet komen te liggen. Bijna de helft van de jeugdhulpverleners (47%) vindt dat de aansturing van de jeugdzorg bij de landelijke overheid hoort te liggen. 24% is van mening dat dit bij de provincies hoort te liggen en 22% bij de gemeenten.

De aansturing van de jeugdzorg hoort bij de landelijke overheid te liggen

Mee eens	681	47%
Oneens	459	32%
Neutraal	294	21%
Totaal	1434	100%

De aansturing van de jeugdzorg hoort bij de provincies te liggen

Oneens	716	50%
Neutraal	371	26%
Mee eens	339	24%
Totaal	1426	100%

De aansturing van de jeugdzorg hoort bij de gemeenten te liggen

Oneens	816	57%
Mee eens	324	22%
Neutraal	307	21%
Totaal	1447	100%

EÉN FINANCIERINGSSTROOM IN DE JEUGDZORG

Momenteel lopen er verschillende financieringsstromen in de jeugdzorg. Er zijn aparte financieringsstromen voor de reguliere jeugdzorg, de jeugd-geestelijke gezondheidszorg (jeugd-GGZ) en de zorg voor licht verstandelijk gehandicapte jeugd (jeugd-LVG). Financiering kan lopen via de rijksoverheid, provincies, gemeenten, de zorgverzekeringswet of de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (zorg in natura of een persoonsgebonden budget). Bijna zeven van de tien jeugdhulpverleners (69%) zijn van mening dat deze verschillende financieringsstromen samengevoegd moeten worden tot één financieringsstroom die onder één aansturing moet komen te vallen.

“De versnippering bezorgt ons zoveel extra werk! Het kind moet via de ‘gewone’ hulpverlening, het andere via de GGZ, dan is de financiering weer anders en de indicaties worden weer door iemand anders gemaakt. Om doodmoe van te worden. En als je het net begrijpt, verandert het weer.”

“Voorbeeld uit onze praktijk: meisje van 17, LVG, heftige problematiek, wordt in crisis bij ons geplaatst. Na drie maanden gaat het veel beter; examen gehaald, baan gevonden, gedragsproblemen weg enz. Voogd wil haar definitief bij ons plaatsen. Mag van het zorgkantoor, mits er nog even een IQ-test wordt gedaan. Ze scoort iets te hoog, is dus geen LVG’er meer. Moet direct naar een andere instelling, waar men onze specifieke kennis niet heeft en is binnen twee maanden weer terug bij af...”

STOP MARKTWERKING IN DE JEUGDZORG

In 2010 wordt er een nieuwe financieringssystematiek ingevoerd in de jeugdzorg. Hierdoor krijgen provincies meer sturingsmogelijkheden om jeugdzorginstellingen te financieren. Wij hebben daarom de volgende passage uit de nieuwe financieringssystematiek aan de jeugdhulpverleners voorgelegd:

“Vanaf 2010 krijgen provincies en grootstedelijke regio’s meer sturingsmogelijkheden om jeugdzorginstellingen te financieren. Zo kunnen provincies straks met de door hen gesubsidieerde zorgaanbieders, afspraken maken over de prijzen voor de te leveren zorg, gerelateerd aan categorie en de duur en omvang van de hulpverlening. Dit geeft provincies en grootstedelijke regio’s een extra financiële prikkel om scherp zorg in te kopen.”

Provincies gaan dus onderhandelen met de jeugdzorgaanbieders over de prijs en de duur van de hulpverlening. Op de vraag of jeugdhulpverleners dit een goede ontwikkeling vinden geeft maar liefst bijna tweederde (63%) aan dat zij dit een slechte ontwikkeling vindt. Slechts 12% beschouwt dit als een goede ontwikkeling. 25% staat hierin neutraal. In de toelichting geven jeugdhulpverleners duidelijk aan waarom zij dit een slechte ontwikkeling vinden. Zij geven aan tegen de komst van deze vorm van marktwerking in de jeugdzorg te zijn. Jeugdhulpverleners gebruiken hierbij termen als marktwerking, commercieel denken en productiegericht denken. Jeugdhulpverleners waarschuwen voor verkeerde voorbeelden in de thuiszorg. Het kind hoort volgens de jeugdhulpverlener centraal te staan, niet de prijs. Jeugdhulpverleners denken dat deze ontwikkeling ten koste gaat van de kwaliteit en zien het als verschraling van de hulpverlening.

“Ik denk dat de jeugdzorg niet geschikt is voor de marktwerking. Bij marktwerking is prijs een belangrijke factor volgens mij moet de kwaliteit de belangrijkste factor zijn.”

“Het klinkt teveel naar het produceren van dropveters in plaats van het bieden van hulp aan de meest kwetsbare groep uit de samenleving. Een schande!!”

“We hebben dit in de normale thuiszorg al mis zien gaan.”

“DE JEUGD IS GEEN HANDELSWAAR!!!”

“Kapitalistische marktwerking hoort niet thuis in de jeugdzorg. Tegen de laagste prijs geeft niet per definitie de benodigde kwaliteit”

BELANGRIJKSTE CONCLUSIES:

- **Bijna twee van de vijf jeugdhulpverleners (39%) vinden dat de Centra voor Jeugd en Gezin geen waardevolle aanvulling zijn op de bestaande jeugdhulpverlening.**
- **Twee van de vijf jeugdhulpverleners (41%) denken dat de Centra voor Jeugd en Gezin de samenwerking de jeugdhulpverlening niet zullen verbeteren.**
- **Bijna tweederde van de jeugdhulpverleners (60%) is van mening dat de Centra voor Jeugd en Gezin een extra bureaucratische laag vormen.**
- **Bijna 60% wil de instanties zo veel mogelijk op laten gaan in de centra voor Jeugd en gezin.**
- **Bijna de helft van de jeugdhulpverleners (47%) vindt dat de aansturing van de jeugdzorg bij de landelijke overheid hoort te liggen.**
- **Bijna zeven van de tien jeugdhulpverleners (69%) zijn van mening dat de verschillende financieringsstromen samengevoegd moeten worden tot één financieringsstroom die onder één aansturing moet komen te vallen.**
- **Tweederde van de jeugdhulpverleners (63%) vindt het een slechte ontwikkeling dat provincies straks kunnen gaan onderhandelen met de jeugdzorgaanbieders over de prijs en de duur van de jeugdhulpverlening. Jeugdhulpverleners geven daarbij zelf aan geen marktwerking in de jeugdzorg te willen.**

4
CRUISER

Marthanne

ONDERDEEL 6: TIPS EN ADVIEZEN VOOR DE POLITIEK

Jeugdhulpverleners vinden de kloof tussen de politiek en de werkvloer te groot. Er wordt veel over hen besloten, zonder dat de politiek beseft wat voor enorme gevolgen dit kan hebben voor de werkvloer en de kinderen die zij begeleiden. In dit onderzoek is de jeugdhulpverleners daarom gevraagd wat de politiek zou moeten weten en eventueel moet veranderen en verbeteren in de jeugdhulpverlening. Ook is hen gevraagd of zij goede voorbeelden hebben van hoe de jeugdhulpverlening anders en beter georganiseerd kan worden. Van deze mogelijkheid in het onderzoek is gretig gebruik gemaakt. En hoewel het haast onmogelijk is om alle goede ideeën in dit onderzoek te publiceren, staan hieronder de meest genoemde tips en adviezen weergegeven voor zover deze nog niet in de eerdere onderdelen aan de orde zijn gekomen.

MEER JEUGDZORGPLEKKEN

Veel jeugdhulpverleners geven aan dat de wachtlijsten een doorn in het oog zijn. De wanhoop van kinderen, ouders en jeugdhulpverleners om geen geschikte plek te kunnen vinden voor een kind spreekt uit de voorbeelden die jeugdhulpverleners hierover geven. Veel hulpverleners geven aan dat er voornamelijk een tekort is aan jeugdzorgplekken zoals kamertrainingscentra, pleegzorgplekken en behandelplekken.

“Als jeugdbeschermer wil ik graag de jongere helpen. Maar soms krijgt de jongere de hulp niet die hij echt nodig heeft, omdat er of geen plek is, of wachtlijsten zijn of ..... In zo’n geval voel je als jeugdbeschermer veel druk. Je wil je jongere graag helpen, maar je bent radeloos omdat er geen plek is of omdat er een wachttijd van 6 maanden is. In zulke gevallen moet je soms creatief zijn of soms net iets bruikbaars gehoord hebben om je jongere te kunnen helpen, maar in dat geval is het dan toevallig welke jongere wel de hulp krijgt en welke niet. Zo moet het niet zijn. Elke jongere die hulp nodig heeft moet dat maar op tijd krijgen.”

VERSNEL DE DOORLOOPTIJDEN, VERMINDER BUREAUCRATIE

Er moet minder bureaucratie komen, zodat jeugdhulpverleners meer kunnen hulpverlenen. Jeugdhulpverleners geven aan dat als zij minder achter hun computer hoeven te

zitten, ze meer tijd hebben voor de gezinnen. Het duurt nu nog te lang voordat een jongere de hulp krijgt die hij of zij nodig heeft. Niet alleen de wachtlijsten zijn het probleem, ook de lange doorlooptijden voordat een kind een indicatiebesluit heeft. Het versnellen van de doorlooptijden voor een indicatie en vermindering van de bureaucratie gaan volgens de jeugdhulpverleners hierin hand en hand.

“De gezinnen en jongeren zouden veel sneller toegang moeten kunnen hebben tot de hulpverlening. De termijnen die er nu voor staan om een indicatie te krijgen zijn ontzettend lang. Volgens mij moet het toch mogelijk zijn om dit vlotter te laten verlopen. Ook als jeugdbeschermer sta je daardoor vaak met lege handen.”

“Dat er met alle protocollen, risicotaxaties, screeningen etc, etc, echt geen betere hulpverlening wordt gegeven want dat blijft mensenwerk. Ooit las ik dat men een moloch heeft gecreëerd: Bureau Jeugdzorg. Daar ben ik het mee eens. Hulp indiceren voor kinderen !!?? Ooit deed ik dat met één brief op het Steunpunt Opvoeding in Maastricht. De mensen kregen toen ook goede hulp en waren tevreden. Ik had tijd voor contact met ze, kon zelf hulpverlenen waar nodig. dat mag niet meer.”

“Dat alle extra risicotaxaties, veiligheidschecks en verantwoording (VIB/ORBA, etc) in de jeugdzorg mede de oorzaak zijn van langere wachtlijsten. Protocollen kunnen ondersteunend werken, maar werken ook vertragend.”

“Bekijk het hele indicatietraject kritisch en stel de vraag of het op deze manier wel nodig is. Een (huis)arts kan volstaan met een korte krabbel om geïndiceerde zorg te krijgen terwijl je als BJZ een hele rits handelingen en werkzaamheden moet uitvoeren. Het verschil is inclusief wachtlijsten ca 4 maand! soms is dat gedegen vooronderzoek beter maar heel vaak niet en gaat het juist ten koste van adequaat hulp inzetten wanneer het hardst nodig is..”

STOP DE VERANTWOORDINGSGEKTE EN DE CONTROLEZUCHT

Dat jeugdhulpverleners het zat zijn om te veel te registeren en het zat zijn om veelal zaken dubbel te registeren komt ook weer duidelijk naar voren in de adviezen van de jeugdhulpverleners. Jeugdhulpverleners geven aan dat zij het gevoel hebben dat er te weinig vertrouwen is in hun kunnen. Zij zijn immers de deskundigen en weten vaak als geen ander wat er in een gezin nodig is. Maar zij moeten vaak eerst van alles verantwoorden voordat zij iets mogen doen. Elke stap die zij maken wordt gecontroleerd. Controle is volgens hen goed, maar een overdaad aan controle niet. Veiligheid wordt volgens de jeugdhulpverleners niet met papier gecreëerd, maar met menselijk contact.

“Laat ons gewoon ons werk doen en heb eens vertrouwen in ons kunnen. Als er al verandering nodig is, dan vermindering van de bureaucratie. Dus: minder bemoeienis in plaats van meer.”

“Stop alles wat met teveel aan papier gebruikt wordt om ingedekt en schijnveiligheid te creëren.”

ZORG VOOR 18-PLUSSERS

Vanaf het 18e jaar stopt in veel gevallen de jeugdzorg; jongeren moeten dan hulp zoeken in de volwassenenhulpverlening. Dit is voor jongeren met een licht verstandelijke handicap een groot probleem. Zij lopen in hun ontwikkeling vaak achter. Geestelijk zijn zij dan nog niet voorbereid om zelfstandig alle hulp om zich heen te regelen en soms wil de jongere dat zelf ook helemaal niet. Zo worden voorbeelden gegeven van jongeren die vanuit een behandelplek na hun 18e verjaardag ineens zonder hulp zitten, omdat zij zelf zeggen geen hulp meer te willen. Ook de nazorg voor deze groep jongeren laat volgens veel jeugdhulpverleners te wensen over.

“Door het 18+ beleid in de jeugdhulpverlening kunnen veel jongeren in de jeugdhulpverlening de benodigde zorg niet fatsoenlijk afsluiten en/of is er geen nazorg meer, terwijl juist bij het 18 worden van alles geregeld moet worden (denk bijvoorbeeld aan verplichte en dure zorgverzekeringen) Aansluiting bij de volwassenenhulpverlening is er te weinig of ze moeten er zo lang op wachten, dat het slechter met ze gaat dan toen de jeugdhulpverlening stopte.”

GEEF DE JEUGDHULPVERLENER EEN STEM

Jeugdhulpverleners geven aan dat zij het gevoel hebben dat er over hen besloten wordt, niet met hen. Er wordt door politici, beleidsmakers, bestuurders, managers en financiers van alles bedacht zonder dat zij het gevoel hebben dat zij hierin gekend worden. Jeugdhulpverleners geven aan dat dit grote gevolgen heeft voor het werk dat zij doen. Ze voelen zich onvoldoende gekend in de beslissingen die over hen genomen worden. Beslissingen die volgens de jeugdhulpverleners veelal leiden tot meer bureaucratie.

“De enorme bureaucratie die niet alleen een oorzaak is van regels van de overheid maar ook zeer zeker van het apparaat zelf. Ook de hulpverlening zelf zorgt voor steeds meer bureaucratie en verwacht daarmee dat dit niet ten koste gaat van cliënten. Hoe kun je nu hetzelfde blijven doen met minder tijd?”

“Eens luisteren naar de mensen op de werkvloer, zij werken dagelijks met de jongeren en hun gezinnen en weten ook waar ze tegen op lopen. Er moet gekeken worden naar de zorg die een kind nodig heeft en niet alleen naar het geld.”

“Controledruk, angst en financiën lijken prioriteit te krijgen boven de kwaliteit van de hulpverlening. Meer bottom-up werken; ga in overleg met de mensen op de werkvloer, in plaats van bovenaf steeds nieuwe handelingen op te leggen die de kwaliteit van de hulpverlening niet ten goede komen. Ga in overleg met werkers, gebruik hun expertise en ervaring om tot werkbare oplossingen te komen.”

BELANGRIJKSTE CONCLUSIES:

- **Er moeten volgens jeugdhulpverleners meer jeugdzorgplekken komen.**
- **Jeugdhulpverleners zeggen meer te willen hulpverlenen dan te registeren.**
- **Er zou meer aandacht moeten komen voor 18-plussers; een goed nazorgtraject ontbreekt nog geregeld.**
- **Bij beslissingen die politici, beleidsmakers, bestuurders, managers en financiers nemen over de jeugdhulpverlening moet volgens de jeugdhulpverlener meer de stem van de jeugdhulpverlener zelf gehoord worden.**

Boo!
Boo!
Boo!
HET HUIS
ANUBIS

Buffy

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

De jeugdhulpverleners hebben in dit onderzoek hun stem laten horen over wat er anders kan en moet in de jeugdzorg. Jeugdhulpverleners maken zich grote zorgen over de toenemende bureaucratie, de regelgekte en de controlezucht in de jeugdzorg. Het weerhoudt hen om te doen waarvoor ze dit werk zijn gaan doen, namelijk hulpverlenen. Overduidelijk is dat zij meer tijd willen om contact te hebben met de jongere en het gezin en minder achter hun computer willen zitten. De kloof tussen beleidsmakers, de politiek en de jeugdzorg moet kleiner en de jeugdhulpverlener moet weer een stem krijgen. Met dit onderzoek heeft de SP de eerste stap willen zetten om de jeugdhulpverlener ook daadwerkelijk die stem te geven. Hieronder per onderdeel de belangrijkste conclusies en aanbevelingen.

DE STAAT VAN DE JEUGDZORG

Driekwart van de jeugdhulpverleners is (zeer) positief over het werken in de jeugdzorg. Toch geeft bijna de helft van de jeugdhulpverleners (44%) aan dat zij minder plezier hebben gekregen in het werken in de jeugdzorg. Voor de mensen die twijfelen of zij willen blijven werken in de jeugdzorg vormen de werkdruk en de enorme bureaucratie belangrijke redenen. Maar liefst vier van de vijf jeugdhulpverleners vinden dat zij te veel administratieve handelingen moeten verrichten. De meerderheid van de jeugdhulpverleners vindt dat de controledruk vanuit het management (62%) en vanuit de financiers (82%) te hoog.

HET WERK IN DE JEUGDHULPVERLENING

Zeer zorgelijk is dat zeven van de tien jeugdhulpverleners (72%) aangeven dat zij onvoldoende tijd hebben om de jeugdige voldoende begeleiding te bieden. Bijna de helft (47%) geeft aan te veel kinderen/gezinnen te moeten begeleiden
Tussen de 59% en de 75% van de jeugdhulpverleners ervaart een te hoge werkdruk. De bureaucratie, het te veel registreren en vastleggen, de wachtlijsten en het feit dat een jeugdhulpverlener te veel kinderen/gezinnen begeleidt veroorzaken deze werkdruk. De nadruk op vastleggen, verantwoorden en meten is doorgeslagen en gaat ten koste van het hulpverlenen.

VEILIGHEID IN DE JEUGDHULPVERLENING

Na de dood van de driejarige peuter Savannah wordt zo veel mogelijk beleid ingezet om de veiligheid van de jeugdige te garanderen. Bijna alle jeugdhulpverleners (94%) geven aan dat het een illusie is dat de jeugdzorg de veiligheid van een jeugdige voor 100% kan garanderen. Meer dan twee van de vijf jeugdhulpverleners (44%) zijn van mening dat er sinds de dood van Savannah meer kinderen uit huis worden geplaatst. Tweederde van de jeugdhulpverleners (65%) geeft aan dat ze merken dat zij meer zijn gaan registreren om zichzelf in te dekken. Ook al leidt registratie zelf niet tot veiligheid, vinden vier van de vijf jeugdhulpverleners (81%). Twee van de vijf jeugdhulpverleners (42%) meent te weinig zicht te hebben op de veiligheid van een kind.
Driekwart van de jeugdhulpverleners (75%) heeft wel eens te maken met agressie in hun werk. Dat varieert van één keer per jaar (5%) tot dagelijks (4%). Een kwart (26%) heeft een paar keer per jaar te maken met agressie; 14% een paar keer per maand. Het gaat vooral om verbale agressie, vaak veroorzaakt door gevoelens van onmacht en frustratie en het lange wachten.

ONTWIKKELINGEN HUIDIG BELEID EN NIEUWE ONTWIKKELINGEN

Er komt veel op de sector af: de Centra voor Jeugd en Gezin, de zorgadviesteams, de verwijsindex, een nieuwe financieringssystematiek. Niet alle jeugdhulpverleners zijn even enthousiast over deze nieuwe ontwikkelingen. Maar liefst 60% beschouwt de Centra voor Jeugd en Gezin als een extra bureaucratische laag. Twee van de vijf jeugdhulpverleners zijn van mening dat de Centra voor Jeugd en Gezin geen waardevolle aanvulling zijn op de bestaande jeugdhulpverlening en niet zullen leiden tot betere samenwerking. De reden hiervoor is dat zij denken dat de samenwerking hierdoor niet zal verbeteren en dat de Centra voor Jeugd en Gezin een extra bureaucratische laag vormen. Ruim twee van de vijf jeugdhulpverleners vinden dat delen van Bureau Jeugdzorg kunnen worden opgenomen in de Centra voor Jeugd en Gezin. Zij suggereren om de vrijwillige hulpverlening van de Bureaus Jeugdzorg onder te brengen in de Centra voor Jeugd en Gezin.
Drie van de vijf jeugdhulpverleners vinden de nieuwe financieringssystematiek geen goede ontwikkeling omdat zij tegen marktwerking in de jeugdzorg zijn. Zij denken dat deze ontwikkeling ten koste gaat van de kwaliteit en zien het als een verschraling van de jeugdhulpverlening.
Zeven van de tien jeugdhulpverleners vinden dat de jeugdzorg, de jeugd-geestelijke gezondheidszorg (jeugd-GGZ) en de zorg voor licht verstandelijk gehandicapte jeugd (jeugd-LVG) onder één financiering en aansturing moeten vallen.

TIPS EN ADVIEZEN VOOR DE POLITIEK

Jeugdhulpverleners vinden het belangrijk dat hun stem gehoord wordt. De kloof tussen jeugdhulpverleners en beleidsmakers, managers, financiers en de politiek is te groot. Er moet nog veel gebeuren om de jeugdzorg te verbeteren. Zoals lagere werkdruk, verminderen van de bureaucratie, minder controlezucht en meer tijd voor begeleiding van de jeugdigen. Daarnaast pleiten jeugdhulpverleners voor meer jeugdzorgplekken en jeugdzorg voor jongeren van 18 jaar en ouder. Voornamelijk voor de jongeren met een licht verstandelijke handicap is dat laatste een groot probleem. Zij lopen in hun ontwik-

keling vaak achter. Geestelijk zijn zij dan nog niet voorbereid om zelfstandig alle hulp om zich heen te regelen en soms wil de jongere dat zelf ook helemaal niet.

Aanbeveling 1: Meer tijd om de jeugdige / het gezin te begeleiden

Jeugdhulpverleners moeten meer tijd krijgen voor begeleiding en daadwerkelijk contact met de jeugdige en het gezin. Hierdoor krijgen zij meer zicht op de veiligheid van een kind.

Aanbeveling 2: Registratie en verslaglegging worden tot een minimum beperkt

Dubbele registratie kan worden afgeschaft. De lengte van de indicatiebesluiten kan worden gehalveerd. Er moet een inventarisatie komen van alle protocollen en veiligheidslijsten bij alle jeugdhulpverleningsinstellingen en hiervan moet zo veel mogelijk worden geschrapt of samengevoegd tot één document. Alle overbodige checklists kunnen worden geschrapt.

Aanbeveling 3: Minder controledruk vanuit management en financiers

Jeugdhulpverleners moeten niet onnodig belast worden door controledruk vanuit managers en financiers omdat de controledruk vanuit het management en de financiers ten koste gaat van de zorg aan de jeugd.. Het aantal meet- en controle-instrumenten waar de jeugdhulpverleners nu mee belast worden moet drastisch worden verminderd.

Aanbeveling 4: Verbetering van de veiligheid van jeugdhulpverleners

Jeugdhulpverleners moeten voldoende ondersteuning en scholing krijgen als het gaat om hun eigen veiligheid.

Aanbeveling 5: Jeugdzorg in de wijk

Om ervoor te zorgen dat de Centra voor Jeugd en Gezin niet verworden tot een extra bureaucratische laag moet de vrijwillige hulpverlening van Bureau Jeugdzorg ondergebracht worden in de Centra voor Jeugd en Gezin. Op deze manier wordt de jeugdzorg bovendien laagdrempeliger.

Aanbeveling 6: Geen marktwerking in de jeugdzorg

Er mag geen marktwerking in de jeugdzorg worden geïntroduceerd. Dat gebeurt wel als provincies in 2010 kunnen gaan onderhandelen met de jeugdzorgaanbieders over de prijs en de duur van de hulpverlening. Dit gaat ten koste van de kwaliteit.

Aanbeveling 7: Één financieringsstroom

Er komt één financieringsstroom voor de reguliere jeugdzorg, de jeugd-geestelijke gezondheidszorg (jeugd-GGZ) en de zorg voor licht verstandelijk gehandicapte jeugd (jeugd-LVG). Hulp inschakelen en hulp combineren is te lastig als deze verschillende financieringsstromen naar elkaar blijven bestaan en er geld uit allerlei verschillende potjes moet komen.

Aanbeveling 8: Meer jeugdzorgplekken

Er moeten meer jeugdzorgplekken komen, zoals kamertrainingscentra, pleegzorgplekken en behandelplekken in instellingen. De wachtlijsten brengen de kinderen, ouders en jeugdhulpverleners tot wanhoop.

Aanbeveling 9: Ook jeugdzorg voor 18-plussers

Het moet makkelijker worden voor jeugdhulpverleners om jongeren ook na hun 18e verjaardag te blijven begeleiden. Ook de nazorg voor deze jongeren moet verbeteren.

Aanbeveling 10: Geef de jeugdhulpverlener een stem

Omdat er door politici, financiers en beleidsmakers van alles wordt bedacht zonder dat jeugdhulpverleners het gevoel hebben dat zij hierin gekend worden, moeten jeugdhulpverleners meer inspraak krijgen. De jeugdhulpverlener moet bij belangrijke veranderingen in de jeugdhulpverlening standaard gehoord worden.

BIJLAGE 1: DE VRAGENLIJST EN DE ONDERZOEKSRESULTATEN IN TABELLEN

DEEL1: PERSOONLIJKE GEGEVENS JEUGDHULPVERLENERS

Vraag 2: Bent u een man of een vrouw?

Man	479	25%
Vrouw	1419	75%
Totaal	1898	100%

Vraag 3: Wat is uw leeftijd?

Jonger dan 20	1	0%
20 tot 30 jaar	512	27%
30 tot 40 jaar	591	31%
40 tot 50 jaar	410	22%
50 tot 60 jaar	349	18%
Ouder dan 60 jaar	35	2%
Totaal	1898	100%

Vraag 4: In welke provincie bent u werkzaam?

Friesland	38	2%
Groningen	134	7%
Drenthe	67	4%
Overijssel	43	2%
Flevoland	45	2%
Gelderland	254	13%
Utrecht	168	9%
Noord-Holland	203	11%
Zuid-Holland	172	9%
Zeeland	64	3%
Brabant	259	14%
Limburg	218	11%
Stadsregio Amsterdam	74	4%
Stadsregio Rotterdam	137	7%
Stadsregio Haaglanden	15	1%
Nederland	11	1%
Totaal	1902	100%

5. Hoe lang bent u al werkzaam in de jeugdhulpverlening?

Minder dan 2 jaar	257	13%
2 tot 4 jaar	337	18%
4 tot 6 jaar	182	10%
6 tot 8 jaar	175	9%
8 tot 10 jaar	228	12%
Langer dan 10 jaar	719	38%
Totaal	1898	100%

6. Wat is uw functie?

Gezinsvoogd	535	29%
Casemanager/ jeugdhulpverlener BJZ	250	13%
Ambulant werker	249	13%
Groepsleider	207	11%
Pleegzorg	100	5%
Jeugdreclasseerder	87	5%
Leidinggevend. beheer	48	3%
Gedragsdeskundige/ gedragswetenschapper	46	2%
Maatschappelijk werker	44	2%
Teamleider	39	2%
Behandelaar/ -coördinator	38	2%
Psychiater / psycholoog / psychotherapeut	36	2%
Beheer / beleid	30	2%
Medewerker AMK	29	2%
Crisisinterventie medewerker	23	1%
Therapeut	14	1%
Trainer	11	1%
Orthopeed	11	1%
Raadsonderzoeker	11	1%
Sociaal Pedagogisch Verpleegkundig	8	0%
Inhoudelijk manager	6	0%
Preventiemedewerker	9	0%
Arts	4	0%
Jurist	3	0%
Overig	39	2%
Totaal	1854	100%

DEEL 2: DE STAAT VAN DE JEUGDZORG

7. Hoe waardeert u het werken in de jeugdhulpverlening?

Zeer positief	167	9%
Positief	1267	67%
Neutraal	297	15%
Negatief	136	7%
Zeer negatief	30	2%
Geen mening	1	0%
Totaal	1898	100%

8. Is dit de laatste jaren veranderd?

Ja, ik heb meer plezier gekregen in mijn werk	282	15%
Nee, het is niet veranderd	649	34%
Ja, ik heb minder plezier gekregen in mijn werk	837	44%
Geen mening	128	7%
Totaal	1896	100%

9. Heeft u voldoende tijd en mogelijkheden om ten behoeve van de jeugdige voldoende begeleiding te bieden?

Ja	267	14%
Neutraal	262	14%
Nee	1324	72%
Totaal	1853	100%

9.a Eventuele toelichting bij vraag 9

1258 Jeugdhulpverleners hebben hierbij een toelichting gegeven. Bijna alle jeugdhulpverleners geven aan dat zij te maken hebben met een overdaad aan administratieve handelingen en bureaucratie waardoor zij onvoldoende in staat zijn om kwaliteit te kunnen bieden en minder tijd kunnen besteden aan de hulp voor jeugdigen. Er wordt geregeld verwezen naar nieuwe methodieken zoals de Deltamethode bij de gezinsvoogdij en het Verbetertraject Indicatie Bureaus Jeugdzorg (VIB) bij de jeugdhulpverlening van de Bureaus Jeugdzorg, die volgens jeugdhulpverleners te veel extra papierwerk met zich meegebracht hebben.

10.a Ik word voldoende ondersteund in mijn werk als jeugdhulpverlener

Mee eens	844	46%
Neutraal	497	27%
Oneens	500	27%
Totaal	1841	100%

10.b De organisatie van de instelling waar ik werkzaam ben is op orde

Mee eens	513	28%
Neutraal	472	25%
Oneens	883	47%
Totaal	1868	100%

10.c Ik moet te veel kinderen/gezinnen begeleiden

Mee eens	838	47%
Neutraal	526	29%
Oneens	438	24%
Totaal	1802	100%

10.d Ik moet te veel doen voor de uren die ik ervoor heb

Mee eens	1232	66%
Neutraal	347	19%
Oneens	288	15%
Totaal	1867	100%

10.e Ik krijg voldoende scholing

Mee eens	762	41%
Neutraal	516	28%
Oneens	589	31%
Totaal	1867	100%

10.f Ik krijg voldoende werkbegeleiding

Mee eens	912	49%
Neutraal	468	25%
Oneens	478	26%
Totaal	1858	100%

10.g Ik ben voldoende toegerust voor het werk dat ik doe

Mee eens	1185	63%
Neutraal	424	23%
Oneens	256	14%
Totaal	1865	100%

10.h De kwaliteit van de jeugdhulpverlening is voldoende

Mee eens	294	16%
Neutraal	577	31%
Oneens	982	53%
Totaal	1853	100%

10.i Ik ervaar een te hoge werkdruk

Mee eens	1098	59%
Neutraal	504	27%
Oneens	265	14%
Totaal	1867	100%

10.j De samenwerking tussen jeugdhulpverleningsinstanties is onvoldoende

Mee eens	1255	68%
Neutraal	339	18%
Oneens	257	14%
Totaal	1851	100%

10.k Ik moet te veel administratieve handelingen verrichten in verhouding tot de tijd die ik bij de jeugdige / het gezin ben

Mee eens	1542	84%
Neutraal	192	10%
Oneens	100	6%
Totaal	1834	100%

10.l De controledruk vanuit het management gaat ten koste van de zorg aan de jeugd

Mee eens	1142	62%
Neutraal	448	24%
Oneens	255	14%
Totaal	1845	100%

10.m De controledruk vanuit de financiers gaat ten koste van de zorg aan de jeugd

Mee eens	1492	82%
Neutraal	243	13%
Oneens	91	5%
Totaal	1826	100%

10.n Eventuele toelichting bij vraag 10

504 Jeugdhulpverleners hebben bij vraag 10 een toelichting gegeven. De antwoorden hebben betrekking op de diverse stellingen. Daarom zijn de gegeven antwoorden zeer divers. Veelal wordt genoemd dat er te veel administratieve handelingen moeten worden verricht, veelal ook dubbel werk. De controlezucht vanuit het management, de financiers en de politiek wordt door de jeugdhulpverlener als beklemmend en belemmerend ervaren. Jeugdhulpverleners geven aan dat zij het gevoel hebben meer bezig te zijn met verantwoording van hun werk dan daadwerkelijk in de gezinnen hulp te verlenen. De regeldruk en het wantrouwen van de jeugdhulpverlener, waardoor zij zich steeds meer moeten verantwoorden, wordt door de jeugdhulpverlener als belemmerend ervaren.

11. Bent u vooralsnog van plan om in de jeugdhulpverlening te blijven werken?

Ja	1293	70%
Ik twijfel	476	26%
Nee	81	4%
Totaal	1850	100%

11.b Eventuele toelichting bij vraag 11

530 jeugdhulpverleners hebben bij vraag 11 een toelichting gegeven. De redenen die jeugdhulpverleners geven waarom zij twijfelen of willen stoppen met het werk zijn zeer divers. Opvallend is wel dat veel hulpverleners de liefde voor de jeugdhulpverlening beschrijven. Het zijn veelal frustraties of ontevredenheid die jeugdhulpverleners doen twijfelen of besluiten om het werk neer te leggen. Redenen worden aangedragen als de bureaucratie, te veel administratie, de regeldruk, de zwaarte van het beroep en steeds minder contact met de jeugdige of het gezin.

12. Wat is de reden dat u wilt stoppen of twijfelt om in de jeugdhulpverlening te blijven werken? (Aangegeven is het percentage jeugdhulpverleners dat aangeeft het eens te zijn met een stelling. Meerdere antwoorden mogelijk.)

Totaal	557	100%
Ik ga binnenkort met pensioen of de vut	13	2%
Ik vind het werk niet meer leuk	106	19%
Ik vind de werkdruk te hoog	313	56%
Ik vind het salaris te laag	178	32%
Ik ben klaar met de bureaucratie	391	70%
Ik kan mijzelf onvoldoende ontwikkelen	176	32%
Ik krijg onvoldoende ruimte om het werk naar eigen goeddunken te doen	180	32%
Ik word onvoldoende ondersteund in mijn werk	102	18%
Ik vind de problematiek waarmee ik te maken krijg te zwaar	99	18%
Ik vind dat ik te veel met agressie te maken krijg	80	14%
Anders	137	25%

12.b Eventuele toelichting bij vraag 12

137 van de 557 jeugdhulpverleners hebben bij vraag 12 “Anders” ingevuld en daarop een toelichting gegeven. De antwoorden zijn zeer divers en uiteenlopend. Voorbeelden zijn kinderwens, te veel emotionele belasting, verandering van taken, regeldruk, politieke bemoeienis of jeugdhulpverleners die aangeven een nieuwe uitdaging of mogelijkheden te willen zoeken.

13. Wat ziet u als grootste bedreiging voor de jeugdhulpverlening? (Aangegeven is het percentage jeugdhulpverleners dat aangeeft het eens te zijn met de stelling. Meerdere antwoorden mogelijk)

Totaal	1850	100%
Ik zie geen bedreiging	6	0%
Personeelstekort	566	31%
Het grote verloop in de jeugdhulpverlening	1076	58%
De wachtlijsten	1112	60%
De werkdruk	1128	62%
De te grote hoeveelheid kinderen/gezinnen per hulpverlener / de te hoge caseload	982	53%
De agressie tegen hulpverleners	489	26%
De bureaucratie	1514	82%
Het langs elkaar heen werken / de verkokering	998	54%
De wijze waarop de politiek zich bemoeit met de jeugdhulpverlening	671	36%
Anders	320	17%

13.b Eventuele toelichting bij vraag 13

320 van de 1850 jeugdhulpverleners hebben bij vraag 13 “Anders” ingevuld en een toelichting gegeven. Ook hier zijn de antwoorden op de toelichting zeer divers en uiteenlopend. Zo wordt de negatieve beeldvorming vanuit de media genoemd, maar ook te weinig ervaren werkers, de bemoeizucht vanuit de politiek en financiers. Wat met regelmaat wordt genoemd door jeugdhulpverleners is de kloof tussen het management en de werkvloer. En dat jeugdhulpverleners steeds vaker het idee hebben dat kwantiteit boven kwaliteit staat.

14. Wat vindt u van het beeld dat de samenleving heeft van de jeugdhulpverlening?

Positief	26	2%
Negatief	1547	84%
Neutraal	262	14%
Totaal	1835	100%

14.a Eventuele toelichting bij vraag 14

622 jeugdhulpverleners hebben bij vraag 14 een toelichting gegeven. Zij vinden dat jeugdzorg vaak onterecht negatief of eenzijdig afgeschilderd wordt in het nieuws. De media hebben hierin volgens de respondenten een belangrijke rol. Alleen de gezinnen waarbij het mis gaat komen in het nieuws, hierdoor ontstaat er een scheef beeld omdat er ook veel zaken zijn die wel goed lopen.

DEEL 3: HET WERK IN DE JEUGDHULPVERLENING

15. Hoe ervaart u uw werkdruk?

Te hoog	1315	75%
Te laag	1	0%
Ik ervaar geen werkdruk	299	17%
Geen mening	150	8%
Totaal	1765	100%

16. Waar wordt uw werkdruk door veroorzaakt? Aangegeven is het percentage jeugdhulpverleners dat aangeeft het eens te zijn met de stelling. Meerdere antwoorden mogelijk)

Totaal	1765	100%
Ik ervaar geen werkdruk	214	12%
Ik moet te veel kinderen/gezinnen begeleiden / ik heb een te hoge caseload	720	41%
Ik moet te veel registreren	1172	66%
Ik moet te veel overleggen / vergaderen	429	24%
De samenwerking met andere organisaties loopt niet goed	708	40%
De problematiek van de kinderen/gezinnen is te zwaar	396	22%
Ik heb te maken met agressie	284	16%
Ik heb onvoldoende werkbegeleiding / supervisie	262	15%
Ik krijg onvoldoende scholing	243	14%
Ik moet te veel kinderen / gezinnen van collega's opvangen wegens ziekte / het hoge verloop en/of personeelstekort	554	31%
Ik ben te veel tijd kwijt met het inwerken van nieuwe collega's	158	9%
De bureaucratie	1221	69%
De wachtlijsten	730	41%
Anders, namelijk	212	12%

16.b Eventuele toelichting bij vraag 16

212 jeugdhulpverleners hebben bij vraag 16 "Anders" ingevuld en een toelichting gegeven. De antwoorden zijn zeer divers. Jeugdhulpverleners geven voorbeelden als te

veel reistijd, te veel werk en te weinig uren, continue verandering van regels, werkdruk, controledruk van bovenaf en de complexiteit en druk van het werk zelf.

17. Hoeveel kinderen/gezinnen begeleidt u nu (hoe hoog is uw caseload?)

De caseload, ofwel het aantal kinderen/gezinnen dat door een jeugdhulpverlener begeleid wordt, is apart bekeken voor gezinsvoogden, casemanagers, ambulante werkers en groepsleiders.

Van de gezinsvoogden vindt 92% dat de maximaal aanvaardbare caseload niet boven de 17 kinderen mag gaan. 45% van de gezinsvoogden geeft 15 kinderen als maximum aan. Dat komt overeen met de richtlijn. Van de 486 gezinsvoogden die 24 uur of langer werken heeft 69% echter een caseload van meer dan 15.
Van de casemanagers vindt 90% dat de caseload niet boven 38 kinderen mag gaan. 38% van de casemanagers vult hier 27 in. Van de 181 casemanagers die 24 uur of meer werken heeft 60% een caseload van meer dan 27.
Van de groepsleiders vindt 97% dat de caseload niet boven 10 kinderen mag gaan. 36% van de groepsleiders geeft 5,5 kinderen als maximum aan. Van de 139 groepsleiders die 24 uur of meer werken heeft 61% een caseload boven de 6.
Van de ambulante werkers vindt 90% dat de caseload niet boven de 18 mag komen. Ruim 40% van de ambulante werkers geeft 10 als maximum aan. Van de 186 ambulante werkers die 24 uur of meer werken heeft 63% een caseload boven de 10.

18. Heeft u in uw werk te maken met te veel administratieve handelingen?

Ja	**1432**	**82%**
Neutraal	**218**	**13%**
Nee	**90**	**5%**
Totaal	**1740**	**100%**

18.a Gemiddeld geeft bijna de helft van de jeugdhulpverleners aan dat zij eenderde of meer van de tijd kwijt zijn aan overbodige administratieve handelingen.

18.b Wat is de oorzaak van deze overbodige administratieve handelingen?

1363 jeugdhulpverleners hebben bij vraag 18.b een toelichting gegeven. Zij geven in z'n algemeenheid aan dat zij administratieve handelingen op zich niet overbodig vinden. Ook verantwoorden en registreren van taken is volgens hen niet het probleem. Veel jeugdhulpverleners geven aan dat het probleem zit in de hoeveelheid van de administratieve handelingen. Het is te veel en vaak dubbel werk. Als oorzaak geven jeugdhulpverleners aan dat dit te wijten valt aan de controledruk van de managers, beleidsmakers, de provincie, de financiers en de politiek. Elke handeling moet verantwoord worden. Hierdoor zeggen jeugdhulpverleners zich enorm beperkt te voelen in hun bewegingsruimte.

Vraag 19 is verkeerd gesteld en dus weggelaten.

DEEL 4: VEILIGHEID IN DE JEUGDHULPVERLENING

20.a Ik kan de veiligheid van een jeugdige nooit voor 100% garanderen

Mee eens	1574	94%
Neutraal	72	4%
Oneens	33	2%
Totaal	1679	100%

20.b Sinds de dood van de 3-jarige peuter Savannah worden er meer kinderen uit huis geplaatst

Mee eens	617	44%
Neutraal	513	36%
Oneens	286	20%
Totaal	1416	100%

20.c Ik merk dat ik meer ga registreren om mijzelf in te dekken

Mee eens	1071	65%
Neutraal	304	18%
Oneens	288	17%
Totaal	1663	100%

20.d Meer registreren leidt niet tot meer veiligheid

Mee eens	1356	81%
Neutraal	161	10%
Oneens	152	9%
Totaal	1669	100%

20.e De protocollen waar ik als jeugdhulpverlener mee werk, garanderen meer veiligheid voor de jeugdige

Mee eens	232	20%
Neutraal	561	35%
Oneens	732	45%
Totaal	1616	100%

20.f De Deltamethode in de gezinsvoogdij zorgt voor meer veiligheid in de gezinnen

Mee eens	243	21%
Neutraal	554	47%
Oneens	373	32%
Totaal	1170	100%

20.g Ik heb voldoende zicht op de veiligheid van een kind

Mee eens	299	18%
Neutraal	657	40%
Oneens	686	42%
Totaal	1642	100%

21. Hoe vaak heeft u te maken met agressie in uw werk?

Dagelijks	76	4%
Wekelijks	213	13%
Paar keer per maand	244	14%
Ongeveer 1 keer per maand	214	13%
Paar keer per jaar	441	26%
Ongeveer 1 keer per jaar	78	5%
Bijna nooit	377	22%
Nooit	43	3%
Totaal	1686	100%

21.a Eventuele toelichting bij vraag 21

575 jeugdhulpverleners hebben bij vraag 21 een toelichting gegeven. Zij geven aan dat zij met name te maken hebben met verbale agressie. De voorbeelden die jeugdhulpverleners in de toelichting geven zijn zeer divers, van enkel verbale agressie tot doodsbedreigingen. Opvallend is dat veel jeugdhulpverleners ook aangeven waar volgens hen deze agressie vandaan komt. Bijvoorbeeld door onmacht, frustratie, de lange wachtlijsten, het eeuwige wachten voor cliënten. Sommige jeugdhulpverleners geven aan dat het ook te maken heeft met de houding van de jeugdhulpverlener zelf en dat de beleving van agressie voor iedereen verschillend kan zijn.

DEEL 5: ONTWIKKELINGEN HUIDIG BELEID EN NIEUWE ONTWIKKELINGEN

22.a De Centra voor Jeugd en Gezin zijn een waardevolle aanvulling op de bestaande jeugdhulpverlening

Mee eens	309	25%
Neutraal	454	36%
Oneens	480	39%
Totaal	1243	100%

22.b De Centra voor Jeugd en Gezin zullen de samenwerking in de jeugdhulpverlening verbeteren

Mee eens	178	14%
Neutraal	562	45%
Oneens	513	41%
Totaal	1253	100%

22.c De Centra voor Jeugd en Gezin worden een extra bureaucratische laag

Mee eens	770	60%
Neutraal	432	33%
Oneens	95	7%
Totaal	1297	100%

22.d De instellingen in de Centra voor Jeugd en Gezin moeten zo veel mogelijk samengaan in één organisatie

Mee eens	788	59%
Neutraal	340	26%
Oneens	201	15%
Totaal	1329	100%

22.e De verwijsindex bevordert de samenwerking in de jeugdhulpverlening

Mee eens	288	26%
Neutraal	573	52%
Oneens	237	22%
Totaal	1098	100%

22.f De aansturing van de jeugdzorg hoort bij de landelijke overheid te liggen

Mee eens	681	47%
Neutraal	294	21%
Oneens	459	32%
Totaal	1434	100%

22.g De aansturing van de jeugdzorg hoort bij de provincies te liggen

Mee eens	339	24%
Neutraal	371	26%
Oneens	716	50%
Totaal	1426	100%

22.h De aansturing van de jeugdzorg hoort bij de gemeenten te liggen

Mee eens	324	22%
Neutraal	307	21%
Oneens	816	57%
Totaal	1447	100%

22.i Delen van Bureau Jeugdzorg kunnen worden ondergebracht bij de Centra voor Jeugd en Gezin

Mee eens	597	44%
Neutraal	331	26%
Oneens	396	30%
Totaal	1306	100%

22.j Jeugdzorg, jeugd-GGZ en jeugd-LVG moeten onder één financiering en aansturing vallen

Mee eens	963	69%
Neutraal	208	15%
Oneens	218	16%
Totaal	1389	100%

22.k Eventuele toelichting bij vraag 22

346 jeugdhulpverleners hebben bij vraag 22 een toelichting gegeven. De antwoorden hebben betrekking op de diverse stellingen. Daarom zijn de gegeven antwoorden zeer divers. Zij geven aan dat zij nog niet weten of de Centra voor Jeugd en Gezin goed zullen werken omdat zij er nog niet mee werken. Dat is ook goed terug te zien in de response bij de vraag over de Centra voor Jeugd en Gezin waarin veel jeugdhulpverleners neutraal hebben ingevuld. Veel jeugdhulpverleners geven echter wel aan dat zij bang zijn voor een extra bureaucratische laag en vragen zich af wat de meerwaarde

zal zijn. Meerdere keren wordt genoemd dat de vrijwillige hulpverlening van de Bureaus Jeugdzorg het best ondergebracht kan worden in deze Centra voor Jeugd en Gezin, echter dat geldt niet voor het gedwongen kader van de Bureaus Jeugdzorg. De meeste jeugdhulpverleners spreken zich duidelijk uit voor één financiering voor de jeugdzorg, de jeugd-GGZ en de jeugd-LVG. Dat is ook terug te zien in de respons op de vraag waarin 69% van de jeugdhulpverleners aangeven het hier mee eens te zijn.

23. Wij horen graag van u uw mening over het volgende beleidsvoornemen: "Vanaf 2010 krijgen provincies en grootstedelijke regio's meer sturingsmogelijkheden om jeugdzorginstellingen te financieren. Zo kunnen provincies straks met de door hen gesubsidieerde zorgaanbieders, afspraken maken over de prijzen voor de te leveren zorg, gerelateerd aan categorie en de duur en omvang van de hulpverlening. Dit geeft provincies en grootstedelijke regio's een extra financiële prikkel om scherp zorg in te kopen." Provincies gaan onderhandelen met de jeugdzorgaanbieders over de prijs en de duur van de hulpverlening

Ik vind dit een goede ontwikkeling	177	12%
Ik sta hierin neutraal	359	25%
Ik vind dit een slechte ontwikkeling	926	63%
Totaal	1462	100%

23.a Eventuele toelichting bij vraag 23

718 jeugdhulpverleners hebben bij vraag 23 een toelichting gegeven. Zij geven hier veelal te kennen tegen de komst van marktwerking te zijn. Jeugdhulpverleners gebruiken zelf woorden als marktwerking en commercieel denken en productiegericht denken. Jeugdhulpverleners waarschuwen voor verkeerde voorbeelden in de thuiszorg. Het kind hoort volgens de jeugdhulpverlener centraal te staan, niet de prijs. Jeugdhulpverleners denken dat deze ontwikkeling ten koste gaat van de kwaliteit en zien het als verschraling van de hulpverlening.

24. Wat zou volgens u de politiek moeten weten en eventueel veranderen / verbeteren in de jeugdhulpverlening?

1237 jeugdhulpverleners hebben bij vraag 24 een toelichting gegeven. De antwoorden zijn zeer divers en zijn verwoord in het hoofdstuk resultaten, onderdeel 6: Tips en adviezen voor de politiek.

25. Kent u goede voorbeelden van hoe het anders en beter georganiseerd kan worden in de jeugdhulpverlening?

891 jeugdhulpverleners hebben bij vraag 25 een toelichting gegeven. De antwoorden zijn zeer divers en zijn verwoord in het hoofdstuk resultaten, onderdeel 6: Tips en adviezen voor de politiek.

1 juli 2009
Aan het bestuur

Geacht bestuurslid,

Er wordt veel gesproken over de jeugdhulpverlening. Iedereen heeft er wel een mening over. Politici hebben vaak een uitgesproken mening over hoe het anders zou moeten. Maar u weet als geen ander hoe het werkelijk zit. Of het nu gaat om wachtlijsten, de werkdruk, de bureaucratie, het hoge verloop onder collega's of de verkokering in de jeugdhulpverlening. U ziet hoe het jeugdbeleid in de praktijk uitpakt. Maar is dat ook het juiste beleid? Of leidt het tot nieuwe problemen?

Dat willen wij weten van de échte deskundigen en daarom vragen wij u de bijgeleverde vragenlijst in te vullen. Deze vragenlijst is ontwikkeld door een groep jeugdhulpverleners en de SP. Samen vinden wij het belangrijk dat uw stem gehoord wordt.

Het invullen kost ongeveer 20 minuten van uw tijd. Het onderzoek loopt tot 1 september. In het najaar presenteren wij de resultaten in een rapport aan de regering en het parlement. Indien u dat wilt, sturen wij u een exemplaar toe.

Wij vragen u zoveel mogelijk collega's te wijzen op het bestaan van deze vragenlijst.
Dat kan als volgt:

- U hangt het bijgeleverde affiche op een centrale plek in uw instelling. Daarop staat het werkadres voor de digitale versie van de vragenlijst.
- U legt de flyers op een centrale plek in uw instelling.
- U verspreidt de papieren versie onder uw collega's. U kunt bij ons extra exemplaren bestellen via jeugd@sp.nl of u kopieert de bijgeleverde vragenlijst. Op papier ingevulde vragenlijsten kunnen zonder kosten worden teruggestuurd in de bijgeleverde envelop.
- U kunt natuurlijk ook zelf de vragenlijst invullen via: www.sp.nl/jeugd/onderzoek

Hartelijk dank voor uw medewerking!

Marianne Langkamp, SP-Tweede Kamerlid en woordvoerder jeugd

Heeft u vragen?
Mail naar: jeugd@sp.nl
Of bel: (070) 318 30 44

Graag de ingevulde vragenlijsten in de retourenvelop sturen naar:

SP
Antwoordnummer 30542
3030 WB Rotterdam

1 juli 2009
Aan de leden van de Ondernemingsraad

Geacht lid van de Ondernemingsraad,

Er wordt veel gesproken over de jeugdhulpverlening. Iedereen heeft er wel een mening over. Politici en beleidsmakers hebben vaak een uitgesproken mening over hoe het anders zou moeten. Maar u weet als geen ander hoe het werkelijk zit. Of het nu gaat om wachtlijsten, de werkdruk, de bureaucratie, het hoge verloop onder collega's of de verkokering in de jeugdhulpverlening. U ziet hoe het jeugdbeleid in de praktijk uitpakt. Maar is dat ook het juiste beleid? Of leidt het tot nieuwe problemen?

Dat willen wij weten van de échte deskundigen en daarom vragen wij u de bijgeleverde vragenlijst in te vullen. Deze vragenlijst is ontwikkeld door een groep jeugdhulpverleners en de SP. Samen vinden wij het belangrijk dat uw stem gehoord wordt.

Het invullen kost ongeveer 20 minuten van uw tijd. Het onderzoek loopt tot 1 september. In het najaar presenteren wij de resultaten in een rapport aan de regering en het parlement. Indien u dat wilt, sturen wij u een exemplaar toe.

Wij vragen u zoveel mogelijk collega's te wijzen op het bestaan van deze vragenlijst.
Dat kan als volgt:

- U hangt het bijgeleverde affiche op een centrale plek in uw instelling. Daarop staat het werkadres voor de digitale versie van de vragenlijst.
- U legt de flyers op een centrale plek in uw instelling.
- U verspreidt de papieren versie onder uw collega's. U kunt bij ons extra exemplaren bestellen via jeugd@sp.nl of u kopieert de bijgeleverde vragenlijst. Op papier ingevulde vragenlijsten kunnen zonder kosten worden teruggestuurd in de bijgeleverde envelop.
- U kunt natuurlijk ook zelf de vragenlijst invullen via: www.sp.nl/jeugd/onderzoek

Hartelijk dank voor uw medewerking!

Marianne Langkamp, SP-Tweede Kamerlid en woordvoerder jeugd

SP

Heeft u vragen?
Mail naar: jeugd@sp.nl
Of bel: (070) 318 30 44

Graag de ingevulde vragenlijsten in de retourenvelop sturen naar:

SP
Antwoordnummer 30542
3030 WB Rotterdam

SP ONDERZOEK

DE JEUGDHULPVERLENER AAN HET WOORD

Er wordt veel gesproken over de jeugdhulpverlening. Iedereen heeft er wel een mening over. Politici en beleidsmakers hebben vaak een uitgesproken mening over hoe het anders moet. Maar de mening van de jeugdhulpverlener zelf wordt vaak niet gevraagd.

De SP wil meer aandacht voor de stem van de jeugdhulpverlener. Jeugdhulpverleners weten als geen ander hoe het werkelijk zit. Of het nu gaat om wachtlijsten, de werkdruk, de bureaucratie, het hoge verloop onder collega's of de verkokering in de jeugdhulpverlening. De jeugdhulpverlener ziet hoe het jeugdbeleid in de praktijk uitpakt en weet als geen ander hoe het anders moet.

Bijna 2000 jeugdhulpverleners hebben de afgelopen maanden onze vragen beantwoord over alle aspecten van het werk en daarmee hun stem laten horen. Het beeld dat uit het onderzoek naar voren komt is dat het huidige beleid niet heeft geleid tot verbeteringen in de dagelijkse praktijk van de jeugdhulpverlener. Jeugdhulpverleners hebben weinig vertrouwen in nieuwe ontwikkelingen, zoals marktwerking in de jeugdzorg en de manier waarop de Centra voor Jeugd en Gezin worden vormgegeven. Dit toont aan dat het anders moet.

Alle antwoorden van de jeugdhulpverleners zijn gebundeld in dit rapport en hebben geleid tot tien concrete aanbevelingen. Met deze aanbevelingen wil de SP een bijdrage leveren aan het verbeteren van de jeugdhulpverlening.

In de serie 'Aan het woord' wordt mensen op de werkvloer gevraagd naar hun werkomstandigheden. In deze serie verschenen onder andere 'de leraar', 'de zorg', 'de jeugdzorg', 'het gevangenispersoneel', 'de politie' en 'de schipper'.